

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. SZOMBAT, június 9.

153. szám

Telefon: Kladóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnepek után és békén is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmaj Jovin (rg. 3. (Minerva palota)

A hal és az ember

A hamburgi rendőrhatalóság jelentése szerint a foszgenkészletek megsemmisítése megtörtént. A foszgenrel töltött palackokat uszályra rakták s az Alsó Elbán átrakták egy gőzhajóra, mely a mérges gázok egész készletét olyan helyén sülyesztette el az Atlanti Óceánban, ahol a halállományban nem tehetett kárt.

Hali hé, hali hó, elindult a hajó. Most is «tiltott rakományt» viz szabad zászló alatt, de most «tiltott rakománya» nem a »szabad gondolat«. A verset folytatni lehet: »nyílt lázadást ringat, mint bölcső«, de most az emberi gondolat az Óceán fenekére internálja a békehajó lázadó dugárúját.

Az Óceán fenekére internálják a gyilkos gáztartályokat, amelyek közül egy elég volt ahhoz, hogy tíz ember halálával dokumentálja rettenetes, dühödte erejét. Így vitték valamikor Napoleont is Szent Ilnára testének rabul ejtett tartályába zárva a fenyegetést, amibe beleludborzott a szent szövetség Európája. Városokat, hadseregeket, országrészeket le lehetett volna gyilkolni azzal a gázzal, aminek tartályait most az Óceánba vetették. És mégis azt hisszük, nem volt eléggé megrakva az a hajó, ami a halálnak, tömeggyilkolásnak és elvetemültségnek ezzel a borzalmas méretű felkészültségtől volt terhes. Nem elég a mérges gázok palackjait az Óceánba vetni. Bele kellene hullatni minden tollat, amelyik gyűlöletre uszít s amelyik gonosz, kiszikkadt, lázító szavak tetemeit hordozza a hamvaszó parázsra. Bele kellene önteni minden tintát, amiből a megfizetett toll lelkiismeretlensége a gyűlölet kloakájának szennyét teregeti az ártatlan papírra. Az Óceán süket végtelenségébe kellene belekiáltani azokat a szavakat, melyek egymás ellen lázítják, uszítják, hajszojják az embert, melyeknél emberibb hangon bömböl a dudavá s melyek megbecsütelentik az emberi torok csodálatos hangszerét. Az Óceánba kellene bedobni minden pódiumot, minden tribünöt, minden szónoki emelvényt, mely nem a szeretet, a béke és az emberi szolidaritás apostolait hordozza, de ahonnan a gyűlölet és öldöklés lávája ömlött szét és gyűjtötte fel az emberi civilizáció eszközeivel az emberi kultúra értékeit.

Egy gőzhajóra nem is lehet felpakolni mindazt a mérgező anyagot, amit az ember alkotott az emberi élet pusztítására. A borzalmasan gyilkoló gázokat ártatlan palackokba lehet zárni, — nem is ezek a palackokba szelidített, palackok kényszerzubbonyaiba zárt mérges gázok az emberiség legnagyobb veszedelmei. Hanem azok, melyek éppen így ölnek, de amelyeket nem lehet palackokba dugaszolni, mint a nemesbort. A gondolatot, mellyel szunnyadó gyilkos ösztönt korbácsolnak fel cselekvésre, nem lehet bilincsbe verni. A tollat, ha a kibérelt lelkiismeret uriszéke előtt jobbaggyá aljasodva szántja a beléndekvetés alá a gyűlölet mezejét, nem tudjuk ártalmatlanná tenni. Védtelenek vágyunk, ha kenet és jámbor frázisok diszbe öltöznek az ártó romboló szava s a legszennesebb törekvései számára a legnemesebb érzése-

ket rázza fel és kényszeríti elhatározásra. Az örültre kényszerzubbonyt adunk és megvédjük saját magá ellen is. De az örült gondolatok gyilkolhatnak és gyűjtögethetnek szabadon. Még palackokba sem tudjuk zárni őket, mint a tömeggyilkos foszgen-gázokat.

Csodálatos és csodálatosan groteszk az emberi humanizmus. A halakat megvédi. A mérges gázok tartályait az Óceánban olyan tájára vitték, ahol a halállományban nem okozhatnak kárt. Hiába volt és hiába lesz genfi konvenció és hágai szerződés, az ember eddig is ölte egymást és ezután is fogja ölni egy-

mást mérges gázokkal. Egymást gyilkolhatjuk, de a halakat megvédjük. Gyárakat rendezünk be a foszgen-gáz termelésére, hogy ha »út a cselekvés órája« ne kelljen piszmogni minden emberrel külön-külön, ne kelljen gusztagustalankodni olyan szennyel, mint amilyen a trágalyé és a vér, de egyszerre tudjon rendeket lefektetni a földre a halál aratógépe, a nagyszerű produktuma a halál tömegtermelésének. De a halakat megvédjük.

Am ne ringassuk magunkat ebben az illúzióban sem. Még az állatban sem az életet védik, hanem az árut. Nem szabad kárt okozni a halkeres-

kedelemnek a mérgező gázoknak az Óceánba dobásával. Közgazdasági érdek parancsolja, hogy vigyázzanak a halpapirok árfolyamára. Az ember nem áru, ez a figyelem nem jár ki neki. Talán, amíg rabszolgák voltak, az áru megőrzésének kötelessége ezt a gondoskodást is ráparancsolta volna az emberre.

Hiába sülyesztik tenger fenekére a gáztartályokat. Az ösztönök szurdékjaiból s gondolatok kohójából szabadon száll föl a mérgező, a gyilkos gáztömeg. És szabadon is fog gyilkolni mindaddig, amíg a humanizmus a halakat megvédi, de az embert nem.

Nyolc képviselőt kizártak a parlamentháromüléséről

Beterjesztették a házszabálymódosító javaslatot, amely szerint a napirend előtti vita csak egy óráig tarthat és egy sürgősségi javaslathoz csak egy képviselő szólhat fel — Kompromisszum jött létre a radikális-párt belső ellentéteinek kiküszöbölésére

A radikális klub levette a napirendről a főbizottság memorandumát

Beogradból jelentik: A kormány minden jel szerint most már erővel kézzel látott hozzá a feszült belpolitikai helyzet tisztázásához. A parlament munkaképessége és a radikális klub belső ellentétei tekintetében

a kormány pénteken olyan lépéseket tett, amelyek nagyban hozzájárulnak a helyzet tisztázásához és lehetővé fogják tenni a kormány nyugodt működését.

A parlamentben erővel rendszabályokkal kezdte meg a kormány a rendszárlást és már pénteken

nyolc képviselőt három ülésről kizártak

és további szigorú intézkedésekre van kilátás, ha az ellenzék meg akarja akadályozni a parlament normális működését.

Mint már csütörtökön jelentettük, a házszabályok módosítása is a kormány tervei között szerepelt és a csütörtöki nap folyamán

a kormánytöbbséghez tartozó képviselők egy csoportja már be is

terjesztette a parlamentnek a házszabálymódosító indítványt,

amely szerint a sürgősségi javaslatokhoz csak egy képviselő szólhat hozzá, legfeljebb tíz percig és a napirend előtti összes felszólalások legfeljebb egy óra hosszat tarthatnak. Felmerült az a kérdés, hogy mikor tárgyalja le a parlament ezt a házszabálymódosító javaslatot. Az ellenzék szerint erre csak akkor kerülhet sor, ha a már benyújtott harmadik sürgősségi javaslatot már letárgyalták. A kormány álláspontja ebben a kérdésben még ismeretlen.

A radikális párt belső ellentéteinek elsimítása ügyében úgy Vukicsovic hívei, mint a főbizottság tagjai külön-külön konferenciát tartottak, amelynek eredményeként

létrejött egy kompromisszumos megoldás olyan értelemben, hogy a főbizottság memorandumát leveszik a napirendről

és a párthan felmerült és később felmerülő konfliktusokat az újonnan szervezendő klubbizottság intézze el.

zék vádindítványát Korosec belügyminiszter ellen. Közölte az elnök, hogy a vádindítvánnyal a miniszteri felelősségről szóló törvény értelmében fognak eljárni.

— Miután — folytatta az elnök — a parlament múlt ülését nem lehetett megtartani néhány képviselő miatt, kijelentem, hogy sajnálom az ilyen jeleneteket, amelyek a parlament auktoritását lerombolják.

Javasolom, hogy

a parlament zárja ki a legközelebbi három ülésről a következő képviselőket: dr. Dragicsovic Nikola, Grandza Iván, dr. Krajac Ivan, dr. Mastrovic Ivan, Bacsinics Rude, dr. Tupanjanin, Jelasic Jakob és Kokanovic Cséda.

Az elnöknek erre a bejelentésére óriási lármát tört ki. Az ellenzék a padokat verdeste. Néhány percig tartott a zaj és közben szót kértek, különösen azok, akiknek kizárását javasolta az elnök.

Radics Pavle: A nép önöket fogja ezért kizárni.

Perics elnök: A kizárások ügyében csak egy képviselő szólhat fel.

Az ellenzék követelte, hogy mindegyik beszélhessen. Az elnök Macseknek adott szót, aki kijelentette, hogy a kizárási javaslatot azonnal a jegyzőkönyv felolvasása után kellett volna megtenni. Mint-hogy pedig előbb a belügyminiszter elleni vádindítványt olvastatta fel az elnök, a kizárási javaslatokat nem is lett volna szabad megtenni.

Perics elnök: A miniszteri felelősségről szóló törvény szerint a vádindítványt a legközelebbi ülésen azonnal be kell mutatni a parlamentnek, én tehát törvényesen jártam el.

Petrovic Nasztaz szólt hozzá a házszabályokhoz és a következőket mondotta:

— A parlament elnökének kötelessége, hogy úgy vezesse az üléseket, ahogy a házszabályok előírják.

Kosanovic Száva: A Ruszki Cár-nál eljáró csendőrségtől vettek példát.

A parlament ülése

A parlamentben pénteken nagy eseményeket vártak a legutóbbi ülés viharos lefolyása után. Ugy az ellenzék, mint a kormánypártok csaknem teljes számban vonultak fel az ülésre és már fél óra körül tele volt a terem és a karzatok is zsúfolásig megteltek.

Az ülés megnyitása előtt szokatlanul nyugodt hangulat volt a teremben és semmi sem mutatott arra, hogy vihar készül. Az ellenzéknek tudomása volt arról, hogy a többség mindjárt az ülés elején nyolc képviselőt ki akar zárni a legutóbbi ülésen okozott zavarás miatt és ezt a hírt is higgadtan fogadta.

Tíz órakor nyitotta meg az ülést Perics Ninkó elnök, akivel együtt jelentek meg a kormány tagjai. Maga Vukicsovic miniszterelnök azonban a terem melletti miniszteri szobában maradt s csak időnkint jelent meg az ajtóban.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasását csendben hallgatták végig a képviselők. A jegyzőkönyvhöz elsőnek dr. Macsek kért szót és kijelentette, hogy helytelen a jegyzőkönyvnek az a megállapítása, hogy a kormány tagjai jelen voltak az ülésen. Azt mondotta, hogy a jegyzőkönyvet meghamisították, mert az elnök a múlt ülésen kijelentette, hogy az újabb ülést írásban fogja összehívni, a jegyzőkönyvet ilyen értelemben készítették el, de az elnök utólag kiigazította a jegyzőkönyvet olyan módon, hogy 8-ikára tüzték ki a legközelebbi ülést.

Perics elnök kijelentette, hogy a jegyzőkönyv híven számol be az ülésről. A legközelebbi ülés összehívása az elnök joga és így nem lehet szó hamisításról. A jegyzőkönyvet az ellenzék heves tiltakozásai közben elfogadták.

Ezután az elnök felolvostatta az ellen-

Az elnök Koszanovicsot írásbeli megrovásban részesítette.

Dr. Pernár: Önt uniformisba kell bujdatni.

Petrovics Nasztáz: Ha az elnök nem a házszabályok értelmében vezeti az üléseket, elkerülhetetlenek a tiltakozások, amelyek végül átmennek a népre is. A multkori eseményekért nem a képviselők a hibásak, hanem az, aki az üléseket vezette.

Pribicevics: Amikor boldogult Agatonovics vezette az üléseket, mindig rend volt.

Petrovics Nasztáz: Semmi ok sincs arra, hogy a legsúlyosabb büntetést alkalmazzák a képviselők ellen. Az elnök nem mondta meg, miben bűnösök a kizárára javasolt képviselők.

Pérics elnök csak annyit válaszolt Petrovics Nasztáznak, hogy Petrovics egyetlen házszabályt sem említett, amelyet ő megsértett volna.

Pribicevics: A kormány nem kap kölcsönt, ezért idéz elő botrányokat.

Krajacs Iván követelte az elnöktől, hogy válaszoljon arra, miért javasolja az ő kizárását. A házszabályok 101. szakasza szerint ezzel a büntetéssel azt a képviselőt sújtják, aki a királyt személyében vagy a királyi ház tagjait megsérti.

Krajacs: Az ellenzék a mult ülésen igen szeliden reagált a kihívásokra. Az ellenzéknek tiltakoznia kellett a kiontott vér miatt.

Pérics elnök kijelentette, hogy azoknak a képviselőknek a kizárását javasolja, akik személyesen tüntek ki a rendezésben.

Lázics Vója földművespárti szerint az összes képviselők fel voltak háborodva és résztvettek a mult ülésen történt demonstrációban.

Ezután Mastrovics Radics-párti szólalt fel, majd az elnök Kokanovics Csédának adta meg a szót azzal a megjegyzéssel, hogy ő az összes kizárára javasolt képviselő nevében beszélhet.

Kokanovics Cseda kijelentette, hogy nem hajlandó társai nevében beszélni. Az ellenzék nagy lármát csapott, mire az elnök az ülést felfüggesztette.

Negyedórai szünet után Kokanovics Cseda folytatta beszédét. Felolvasta a gyorsirói jegyzetéből, hogy ő azt mondta: »Éljen a jugoszlávság, éljen a jugoszláv, Isztria, le a bűnösökkel«, mire az elnök őt rendreutasította és hozzátette, hogy majd a gyorsirói jegyzetéből fogja megállapítani, hogy mit mondott.

Tiltakozott az ellen, hogy emiatt őt kizárják, végül kijelentette, hogy vér nélkül nem fogja elhagyni a termet.

Az elnök ezután dr. Dragicevicsnek adta meg a szót azzal, hogy az összes többi kizárandók nevében beszélhet. Dragicevics azt mondta, hogy azért zárják ki, mert a Himnuszt énekelte.

Pribicevics: Egyetlen szerbiait sem javasolnak kizárára.

Dragicevics: Én a magyarok idején is énekeltem a szerb himnuszt, de azért sohasem büntettek meg. Engem kizárhatnak, de szeretném látni azt a rendőrséget, amely engem a teremből eltávolította.

Pérics elnök ezután bejelentette, hogy két írásbeli javaslatot kapott. Az egyikben névszerűen szavazás kérték a kizárást fölött, a másikban névsorolvasást a határozatképesség megállapítása végett. Az első javaslat házszabályellenes, azt tehát nem is veheti figyelembe. A másik javaslat alapján elrendelte a névsorolvasást, amely egy órahosszat tartott.

Megállapították, hogy 254 képviselő van jelen, a Ház tehát határozatképes. Az elnök ezután szavazásra tette fel a kérdést és a többség a nyolc képviselő kizárása mellett szavazott.

Pérics elnök ezután váratlanul berekesztette az ülést és a legközelebbi ülést szombat délelőtt tíz órára hívta össze.

A radikális klub ülése

A radikális képviselői klub ülése előtt Vukicevics hívei konferenciát tartottak, amelyen megbeszéltek a klubülésen tanusítandó magatartásukat. A konferencián, amelyen maga Vukicevics elnökölt, felszólaltak Markovics Lázár, Cveticovics Dragisa, Radics Szima és Parezsánin Ratkó. A felszólalások után egyhangulag úgy határoztak, hogy a klubülésen a főbizottság memorandumának a napirendről való levételét fogják javasolni.

A klubülést öt órakor nyitotta meg Vukicevics elnök. Névsorolvasást rendeztek és megállapították, hogy 83 képviselő van együtt és hét képviselő az ülés alatt érkezett.

Markovics Lázár volt az első felszólaló, aki kifejtette, hogy a főbizottság memorandumáról való vita, a mai belpolitikai helyzetben káros lehet a párt érdekeire. A radikális párt több képviselője ezért konferenciát tartott, hogy kiutat találjanak, amely egy párt tradícióinak, mint a párt érdekeinek megfelelő. Megbeszélést folytattak Sztanojevics Ácával is és ennek alapján egy határozati javaslat jött létre, amely kompromisszumos megoldást nyújt és amely hivatva van a párt belső viszonyait rendezni. Felolvasta a határozati javaslatot, amely így hangzik:

— A radikális képviselői klub hékülékeny hangulatban és a pártban felmerült összes konfliktusok barátságos megbeszélése után a következőket határozza:

1. Leveszi a napirendről a főbizottság memorandumát.

2. A maga kebeléből klubbizottságot választ, amelynek a klub elnökével és a bizottság első alelnökével, Sztanojevics Ácával egyetértésben az lesz a feladata, hogy a legrövidebb időn belül javaslatot terjesszen elő a radikális párt viszonyainak szanálására.

Markovics Lázár így fejezte be a beszédét:

— Kérem Önöket, hogy ezt a rezolúciót, ha csak lehetséges, egyhangulag fogadják el.

A klub elnöke ezután megkérdezte, hogy ki van a határozat ellen. Egyedül Tomics Mihutin jelentkezett, hogy ellene van. Az elnök ezután szavazásra tette fel a határozati javaslatot, amelyet Tomics szavazatával szemben a klub egyhangulag elfogadott. Vukicevics ezután az ülést berekesztette és a klub ülést szerdára hívta össze, amikor megválasztják a speciális klubbizottságot.

Az ülés bezárása után a vajdasági képviselők Sztankovics Szvetozár földmivelési miniszter felszólítására még együttmaradtak, hogy kijelöljék azokat a képviselőket, akiket a megalakítandó bizottságba delegálnak. A harminctagu bizottságba hét vajdasági képviselő beválasztását kívánják és valószínű, hogy a bizottság elnöke is vajdasági lesz.

Radics nyilatkozata

Susákról jelentik: Radics István másfél napig Susákon tartózkodott, ahol hosszú nyilatkozatot tett az újságírók előtt.

Arra kérdésre, mit szól a jugoszláv kormány jegyzékéhez, amit az olasz kormánynak küldött, Radics ezt mondta:

— A diplomácia történelmében nincs példa hasonló diplomáciai tónusra. Tudjuk, mi történt Olaszországban ezérett hatvan évvel Cavour idejében, amikor nemcsak demonstrációk voltak, hanem vér is folyt. Anglia ma támogatja Itáliát, amely a háború után az osztrák-magyar monarchia szerepét vette át. Chamberlain teljes egyetértésben van Mussolini politikájával és azt támogatja is.

Mussolini külügyi expozéjával kapcsolatban, amelyben megcáfolta Radics nyilatkozatát az angol-olasz viszonyról, Radics ezt mondta:

— Mussolini cáfolata a legfényesebb bizonyíték arra, hogy ez így van. Mihelyt valamit kategorikusan megcáfolnak, az annál inkább igaz. Az olasz kormánynak küldött jegyzék szövege miatt az egész kormányt azonnal vád alá kellene helyezni. Soha még egy szuverén állam nem járt így el.

Az újságírók többi kérdésére Radics így nyilatkozott:

— Nekünk az a fontos, hogy a kormány bebizonyította azt az állításunkat, hogy teljesen magáévá tette Korosec politikáját. Ezzel jelentős fordulatot vitt a mi helpolitikánk. Én azelőtt sem lelkesedtem és Pribicevics sem lelkesedett a Marinkovicsal való együttműködésért, ma pedig, amikor Marinkovics teljesen hozzáhozott a kormány politikájához, azt mondom, hogy ez az együttműködés teljesen lehetetlen.

A demokraták bizonyos feltételek mellett egyhangulag szolidaritást nyilváníttak a kormány mellett akkor, amikor ezt a radikális párt még most sem tette meg. Ők csak a memorandumról és nem Vukicevicsnek adandó bizalomról tárgyaltak. A demokraták rosszabbak a radikálisoknál. Korosecék is bizalmat szavaztak a kormánynak, a muzulmánok közül azonban ezt csak Spahó személyesen tette meg. Hogy mit fog mondani az ő klubja, azt majd meglátjuk. A parasztdemokrata koalíció ezek után nem mehet sem a radikálisokkal, sem a demokratákkal, sem a klerikálisokkal.

A horvátországi, főleg az oszijekai demokraták akciójával kapcsolatban Radics kijelentette, hogy a parasztdemokrata koalíció szívesen támogatja az oszijekai horvát demokratákat akkor is, ha ők megtartják önállóságukat, mert ezzel is erősödik a prékói front.

A helyzet további alakulásáról Radics így nyilatkozott:

— Ha az elégedetlen radikálisok sem

mit sem csinálnak és ha megállapítjuk, hogy a szerbiai pártokkal egyáltalán semmit sem lehet kezdeni, akkor teljesen új helyzet elé kerülünk. Mi ebben az esetben azt fogjuk tenni, hogy kivonulunk a parlamentből és kiáltványt intézünk a néphez.

Radics kijelentette ezután, hogy vasárnap Oszijeken fog beszédet tartani, mert a belügyminiszter visszavonta rendeletét és engedélyezte az oszijekai nagygyűlést, a jövő vasárnap pedig Szubotícára jön, hogy Pribicevicsel együtt résztvegyen a parasztdemokrata koalíció szuboticiai népgyűlésén.

— Ha pedig egyszer kormányba lépünk — mondotta mosolyogva Radics — akkor egy hatalmas tüntető népgyűlést hívunk egybe a szerb és horvát parasztdemokrata koalíció nevében. Susakra is megyünk, hogy ott a határon mutassuk meg erőnket és felkészültségünket.

Radics végül kijelentette, hogy június végén Varsóba utazik a 26-ik nemzetközi békekongresszusra.

Családi háborúság áldozata a gyilkossággal gyanúsított sztari-becseji gazdálkodó

Józsa István a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy fiai találták ki az egész gyilkossági mesét

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája pénteken délelőtt hallgatta ki Józsa István sztari-becseji gazdálkodót, akit a sztari-becseji csendőrség kedden szállított be a noviszadi ügyészségre azzal a súlyos gyanúval, hogy tíz évvel ezelőtt ő gyilkolta meg Gortva István sztari-becseji földbírtokost. A sztari-becseji csendőrség — mint ismeretes — hetekkel ezelőtt indított nyomozást ebben az ügyben és miután a nyomozás során súlyosan terhelő vallomások hangzottak el Józsa ellen, néhány nappal ezelőtt a jómódú gazdálkodót letartóztatták. A csendőrség

többek közt kihallgatta Józsa fiát és mennyét is, akik szintén terhelően vallottak a gyanúsított ellen.

Dr. Novák Tomiszlav vizsgálóbíró előtt Józsa István tagadta, hogy ő gyilkolta meg Gortvát és kijelentette, hogy a kritikus napon Becsejre ment, ahol hallotta, hogy Gortva befordult kocistól a csatornába és meghalt. Azután elmondotta, hogy az egészet fiai találták ki, akik tönkre akarják tenni. A csendőrségen is azért vallottak terhelően ellene, mert ő előzően lopás miatt feleltette őket.

A vizsgálóbíró elrendelte Józsa vizsgálati fogságát.

A felsőbácskai gazdasági szervezetek a forgalmi adó eltörlését követelik

A szuboticiai nagygyűlés tiltakozó memorandumot intézett a pénzügyminiszterhez

Az összes felsőbácskai gazdasági szervezetek részvételével csütörtökön délelőtt nagygyűlés volt a szubotici Lloyd helyiségekben, tiltakozásul a forgalmi adó és a különböző adóméziák ellen.

A gyűlést Jakobsics Imre bankigazgató, a Lloyd alelnöke nyitotta meg. A megnyitó beszéd után Koszics Mirko dr., egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi és iparkamara főtitkára emelkedett szólásra és hosszú beszédében bírálta a kormány adó- és pénzügyi politikáját.

Beszéde elején Koszics Mirko dr. utalt arra, hogy a forgalmi adó ellen már Szerbia az is megmozdított Szofianban, hogy az a Beograd, amely eddig szó nélkül hallgatta és tűrte az új területek lakosságának jankáltságait az igazságtalan adó ellen, ma szintén tiltakozik a forgalmi adó ellen. Tudni kell azonban azt, hogy más adótörvények előnyét nyújtanak Szerbia lakosságának, csupán a forgalmi adótörvény érvényes egyformán az egész ország területére.

Beogradnak kétszázötvenmillió dinár forgalmi adóhátraléka van és Beograd azt akarja elérni, hogyha a forgalmi adótörvényt nem is törlik el, ne fizesse meg ez a hátralékot.

— Az új területek azt követelik, hogy a forgalmi adót módosítsák a jogegyenlőség alapján. Szerbia fizesse meg hátralékát, úgy, ahogyan azt mi is megfizettük — azután töröljék el az adóemet vagy vigyék keresztül a módosított úgy, hogy az adó tényleg legyen. Beograd a mult évben mindössze kétfélmillió dinár forgalmi adót fizetett, míg Ljubljana tízet, Noviszad hetet és Szubotica ötöt.

— A pénzügyminiszter nem régen körlevélben hívta fel a pénzügyigazgatóságokat, hogy az 1928. évre az 1926. évi adókievetés alapján fizetessék be a for-

galmi adó. Ehelyett a pénzügyigazgatóságok nem kevesebb mint száz százalékkal több forgalmi adót vetettek ki erre az évre, habár ez gazdaságilag ötven százalékkal gyöngébb mint 1926 év.

Koszics Mirko dr. ezután rámutatott arra, hogy a pénzügyi törvény egyes rendelkezései felelevenítik a denunciaciók korszakát. A pénzügyőrök amikor nekik tetszik, felforgathatják a kereskedők üzletét, átnézhetik a levelezést, üzleti titkokat tudhatnak meg, mindezt azon a címen, hogy ellenőrzik az adófizetést. Koszics végül azt fejtegette, hogy miképpen kellene a forgalmi adót módosítani. Dr. Koszics Mirko beszédét nagy lelkesedéssel fogadta a nagyszámu közönség.

Ezután Fischer Jákó dr. tartott nagy beszédet, amelyben mint a vajdasági adóproblémák legalaposabb ismerője, mutatott rá azokra a hibákra, amelyeket a pénzügyi tisztviselők elkövetnek és élesen bírálta az érvényben levő adórendszer.

Pavlovics Milos dr. a Lloyd titkára felolvasta ezután a határozati javaslatot, amelyhez többen szóltak hozzá, majd egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot, amelyben követelik, hogy szüntessék meg a forgalmi adót és amíg ez meg nem történik, módosítsák a régi törvényt. Kérik, hogy a kerületi pénzügyigazgatóságot, hagyják meg Szubotícán, vagy pedig teljes hatáskörrel kerületi pénzügyigazgatósági kirendeltséget létesítsenek Szubotícán. A határozati javaslat ezután részletesen felsorolja a forgalmi adó kivetések elleni lokális panaszokat és kéri a pénzügyminisztert, hogy a sérelmeket sürgősen orvosolja.

Az elfogadott határozati javaslatot memorandum formájában juttatják a pénzügyminiszterhez.

Sauerwein Oszijeken

A „Matin“ politikai szerkesztőjét Alekszandar király Őfelsége hívta meg Jugoszláviába

Oszijekről jelentik: Csütörtökön este Oszijekre érkezett Sauerwein Jules a Matin politikai szerkesztője, aki Őfelsége Alekszandar király meghívására érkezett Jugoszláviába. Sauerwein csütörtökön délelőtt megszemlélte Oszijek nevezetességeit, majd a pályaudvarra hajtatott és ott bevárta az udvari vonatot, amelyen Őfelsége Alekszandar király Baranyából Beogradba utazott. Sauerwein azonnal jelentkezett az udvari marschalnál, mire Őfelsége elrendelte, hogy a kitűnő francia publicista az udvari vonattal utazzék tovább.

Sauerwein az újságírók előtt kijelentette, hogy Őfelsége meghívására érkezett Jugoszláviába. Tanulmányozni fogja a politikai viszonyokat, mert egy ankétet fog rendezni Párisban. Kijelentette, hogy Dalmáciát és Horvátországot fogja különösen tanulmányozni, mert ezeket a vidékeket nem ismeri eléggé.

Tüzpánik a Népkörben

A „Kisértetek“ előadásán a darabban előforduló tüzet a közönség komolyan vette és rémülten menekült a zsufolt teremből

Nagy pánikot okozott szerda este a Népkör Ibsen-estjén egy félreértés, amelynek következtében a termet zsufolásig megtöltő közönség azt hitte, hogy tűz ütött ki. Ibsen „Kisértetek“ című drámájának az előadása — amelyről más helyen külön számolunk be — zavartalanul folyt egészen a második felvonás derekáig. A második felvonás végén tudvalevőleg a darab szerint kigyullad az Alvingné által emelt új menedékház. Ennél a jelenetnél négyen vannak a színpadon és künn, a kulisszák mögött felharsan a rémült kiáltás:

— Tüz van! Tüz van!

Miután a Népkör színpada olyan kicsi, hogy nincs rajta helye a statisztériának, a láthatatlan szereplők szerencsétlenül a Népkör udvaráról kiáltották ezeket a drámában megírt szavakat és az udvarról valóban a darabtól valahogy függetlenül, kísértetiesen hangzott be a terembe az ijedt kiáltás:

— Tüz van! Tüz van!

Erre a kiáltásra egyetlen pillanat alatt felbomlott minden rend a nézőtérben. A termet zsufolásig megtöltő közönség, amelynek legnagyobb része nem ismerte a darabot, azt hitte, hogy a színpadon valóban tűz ütött ki és ezt a gyanút még csak megerősítette a kulisszák mögött felrobbanó görög-tűz vörös fénye, amely a tűz lángjait volt hivatva jelezni. A Népkör színpadának oldalala nincs közből építve, hanem csak egyszerű vászonkulissza, amelyen keresztül ez a vörös fény nagy erővel hatolt a terembe.

A nézőtérben a pánik leírhatatlan volt. Az emberek vadul igyekeztek menekülni a kijáratok felé, lökdösve az előttük állókat. Garay Béla, a darab rendezője, akinek épen jelenése volt a színpadon, meg akarta nyugtatni a rémült közönséget, de hiába és eredménytelen maradt az is, hogy azok a kevesen, akik ismerték a darabot, felálltak a székekre és torokszakadtából kiabálták, hogy mindenki maradjon nyugodtan a helyén, mert csak a darab szerinti tüzről van szó, a leggharsogóbb kiáltások is elveszték a kifelé tördülő rémült tömeg kétségbeesett zsvájában. A pánikot még növelte az is, hogy a színpadok mögött, látva a bajt, hirtelen vízzel oltották el a görög-tüzet, amittől viszont óriási tüst tödult a színpadra és a nézőtérre.

Kétségbeesett percek voltak ezek és még fokozta a pánikot, hogy a szereplők szerepükhöz híven rémülten a színpad hátterébe futottak és kifelé — a képzeltező menedékház irányába nézve, szintén azt kiáltották:

— Tüz van!

A vadul menekülő emberek már-már legázolták azt a kevés higgadt nézőt, aki tudta, hogy félreértésről van szó, tolongva, egymást öklözve igyekezett a tömeg a lezárt kijáratok felé és már kezdték feltörni az ajtókat, amikor szerencsére véget ért a felvonás, amely ezzel a tűz-

Jelenettel záródik és legördült a függöny. Amikor a nézőtér lámpái kigyulladtak, valamelyest megnyugodott a hangulat és a világosságban kissé lehiggadt emberek már hajlandók voltak meghallgatni azt a nyolc-tíz embert, aki székeken állva, próbálta megmagyarázni a különös félreértést.

Még sokáig tartott, amíg a rend és a nyugalom helyreállt és ekkor a feszült izgalom jóleső nevetésben oldódott fel. A közönség nyilván önmagát nevette ki és a legijedtebbek is hangosan próbálták már bizonyítani, hogy ők egy pillanatra sem vették komolyan az egész vaklármát, hiszen ők csak ismerik Ibsent és

olvasták a „Kisértetek“-et...

Azok, akik a rendezőség tapintatlanságából nem kaptak meghívót, — mert csak meghívottak nézhettek végig az előadást, mindenesetre sajnálhatják, hogy nem gyönyörködtek ebben a — ha nem is Ibseni, de drámai erővel viharzó jelenetben.

Helena hercegnő beadta a válókeresetet Károly volt román trónörökös ellen

A házastársi közösség megszegése és a házastárs suiyo megbántása címén kéri a házasság felbontását — Junius 21-én tárgyalják a királyi válópört

Bukarestből jelentik: Károly volt román trónörökös személye ismét az érdeklődés előterébe kerül, mert Károly volt trónörökös és felesége, Helena görög hercegnő, a kis Mihály király anyja között megindult a válóper.

Dr. Rosenthal bukaresti ügyvéd csütörtök délelőtt megjelent a bukaresti felelőviteli törvényszéken és a törvényszék elnökének átnyújtotta Helena hercegnő válókeresetét, amelynek benyújtásához a régenstanács előzőleg hozzájárult.

A válókereset a királyi ház családi törvényein és a polgári törvénykönyv

ama fejezetén alapszik, amely a házastársi közösség megszegéséről és a házastárs suiyo megbántásáról szól.

Kifejezi a válókereset azt is, hogy Károly herceg viselkedése és magánélete mélyen sérti a királyi családot tekintélyét.

A válókereset egyszer sem nevezi Károly hercegnek, hanem állandóan, minden rang nélkül egyszerűen Carol Caraninan néven említi.

Ugyanilyen néven szólítja fel a hivatalos lap pénteki számában a volt trónörökösöt, hogy küldje el jogi képviselőjét a váló-

per tárgyalására. A hivatalos lap közleménye szerint

Junius 21-ikére tűzték ki a válóper tárgyalását.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy sem Károly herceg, sem jogi képviselője nem fog a válóper tárgyalásán megjelenni, noha a válókereset benyújtása nem érte az extrónörökös meglepetésként, mert hivatalos részről előre értesítették erről és Gonescu tábornok, udvari marsall legutóbb még Párisban felkereste és tudomására adta, hogy felesége a régensstanács hozzájárulásával beadja ellen a válókeresetet.

Sorozatos bombamerényletek Kinában

Csinanufuban felrobbant az arzenál, Tiencsinben megölték egy tábornokot — Merényletek kíséreltek meg a japán miniszterelnök ellen is — Ellentmondó hírek Csangcsolin haláláról

A déli csapatok megszállták Pekinget

Londonból jelentik: Pekingi jelentés szerint

a déli nacionalista hadsereg egyik hadosztálya péntek reggel bevonult Peking déli városnegyedébe és a fővárosban kihirdették az ostromállapotot.

Csangcsolin tábornagy állapotáról egyre sűrűbben érkeznek az egymásnak homlokegyenest ellentmondó jelentések. A Daily Telegraph jelentése szerint Kinában meg vannak győződve arról, hogy Csangcsolin halála már június 4-ikén bekövetkezett, viszont egy mukdeni jelentés arról számol be, hogy a tábornok állapota javulóban van, míg pénteken érkezett tiencsini jelentések már arról tudnak, hogy Csangcsolin ellen már újabb, ezuttal sikertelen merényletet kíséreltek meg.

Párisi jelentés szerint viszont a Pe-

kingi Parisien sanghaji jelentése arról számol be, hogy Csangcsolin egyik lábát csütörtökön amputálni kellett. Ugyancsak párisi hírforrás továbbítja azt a tokiói jelentést, amely szerint

Csangcsolin hétfőn este tényleg meghalt

és ugyanakkor meghalt az Amur tartomány kormányzója és miniszterelnöke, akik a Csangcsolin elleni merénylet alkalmával szenvedtek sérüléseket. A jelentések szerint az északkínaiak azt állítják, hogy a japán hatóságokat is felelősség terheli a Csangcsolin elleni merényletért, de a japánok a leghatározottabban tiltakoznak e vád ellen.

Újabb londoni jelentés szerint Sanghaji-ba az a jelentés érkezett Csinanufuból, hogy

a csinanufui arzenál a levegőbe repült. Igen sok muníció felrobbant,

rendkívül sok a halott és még több a sebesült. Csinanufu üzleti negyede romokban hever

és a közeli japán gyárak is megsérültek.

Tiencsinben viszont Sancsincsang tábornok ellen három kínai revolveres merényletet követett el.

A merénylők öt lövéssel megölték a tábornokot,

majd elmenekültek.

Mint Tokióból jelentik,

egy munkás küisejű ember merényletet kísérelt meg Tanaka báró japán miniszterelnök ellen.

A merénylő az uccán törrel támadt a miniszterelnökre, de a törzsúrások nem Tanaka bárót érték, hanem egy képviselőt, aki a miniszterelnök elé ugrott és testével fogta fel a szurásokat. A merénylőről megállapították, hogy örült.

„A győzők nyujtanak kezet a legyőzötteknek“

Poincaré nagy békebeszéddel mutatkozott be a kamarában

Párisból jelentik: A francia kamara csütörtökön tartotta első érdemleges ülését megválasztatása óta. Az ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és úgy a képviselői padosok, mint a karzatok zsufolva voltak. A szociáldemokrata Buisson elnök, a nemzeti gárda diszörsgének dobpergése mellett ment fel a kamara elnöki emelvényére, ahol a baloldal zajos ovációval fogadta, míg a jobboldal nem vett részt az ünneplésben.

Ezután Poincaré miniszterelnök ment fel a szónoki emelvényre, hogy elmondja a kormány nyilatkozatát.

Poincarét fagyos hidegség fogadta, amely csak akkor engedett, amikor a képviselők meggyőződtek róla, hogy Poincaré óvatosan kerül minden kényes problémát, amely már az első alkalommal felizgathatná a kedélyeket. Poincaré hangzottatta beszédében a republikánus törvények, különösen az állam és az egyház szétválasztásáról szóló törvény

sérthetetlenségét, majd általános politikai kérdésekre tért át.

— Franciaország egyike azoknak a hadviselő államoknak — mondta Poincaré — amelynek a legtöbbet kellett szenvednie. Épen ezért természetes érdeke a béke.

A győzőknek kezet kell fognia a legyőzöttekkel, ha ezek be akarják tartani a szerződéseket

és nem akarják örökössé tenni az ellenségeskedést. De mindenkinek, győzőnek, legyőzöttnek és semlegesnek meg kell értenie, hogy közülük

egyik sem tud teljesen talpra állani, ha nem segítik egymást valamennyien a gazdasági, szellemi és erkölcsi egyetértés fokozatos megvalósításával.

Franciaország egyetlen alkalmat sem mulasztott el annak bizonyítására, hogy jobbnak tartja a döntőbíráskodás

szabályzatait az erőszakos megoldásoknál és

Franciaország kész minden közeledésre, feltéve, hogy a barátságos kötelek felújítását nem zavarja, vagy gátolja a szerződések revíziójának semmiféle hátsó gondolata.

Meg vagyok győződve — fejezte be Poincaré beszédét — hogy a mai világban, ahol a tudomány nap-nap után megdönti a tér és az idő fogalmait, egyetlen népnél sem áll jogában hogy körülszólja magát.

A kormánynyilatkozat után Berthou kommunista képviselő szólalt fel és a tartóztatásban levő kommunista képviselők szabadon bocsátását követelte. Beszéde közben heves szócata fejlődött ki a kommunisták és szociáldemokraták közt, amely majdnem tettlegeséggé fajult.

Végül a kamara elhatározta, hogy legközelebbi ülését kedden tartja meg.

Az angolsajtó támadja Mussolinit külügyi expozéja miatt

A Times és a román lapok is szeméretlenül támadják Mussolinit, hogy a magyar revizió törekvések támogatásával az európai békét akarja megbontani

Londonból jelentik: A Times vezércikkben foglalkozott Mussolinit kedden elhangzott külügyi expozéjával és azt írja, hogy amikor Mussolini Magyarország mellé állt és a trianoni szerződés revíziójának jogossága mellett foglalt állást, szembe helyezkedik saját békülékeny nyilatkozatával Franciaország irányában, mert a trianoni szerződés módosítására irányuló törekvés nem hozható összhangba azzal, hogy Olaszország jó vi-

szonyt akar fenntartani Franciaországgal.

Bukaresti jelentés szerint Románia valamennyi lapja támadja Mussolinit külügyi expozéjával kapcsolatban, amiért az olasz miniszterelnök felbízta Magyarországot és támogatását helyezte kilátásba a trianoni szerződés revíziója érdekében. Emiatt az összes román lapok azzal vádolják Mussolinit, hogy az európai béke megbontására törekszik.

Szabotcáról este fél ötkor elindított expressz egész éjszaka Dálián vesztegelt. Az esti személyvonat, amely Vin-kovcáról fél kilenckor érkezik Szomborba, csak reggel hat órakor futott be.

Noviszadi jelentés szerint a vihar és a jégeső a Közép-Bácskában, Kulán, Bulkeszin, Temerinben, Gajdóbrán, Sovén, Pasicevón, Vrbászon és Cservenkán is nagyobb károkat okozott.

A magyar-román optánspörben Titulescu váratlanul felajánlotta a közvetlen egyezkedést

Apponyi a népszövetségi tanács előtt még nem adott érdemleges választ a román javaslatra

Genfből jelentik: A magyar-román döntőbírói konfliktust a Népszövetség tanácsa pénteken délután vitatta meg. Miután Titulescu kijelentette, hogy Románia tovább is elutasítja a tanács márciusi ajánlatát a román döntőbírói tag újbóli kinevezésére vonatkozólag, Chamberlain javasolta, hogy a tanács bizza a szembenálló felekre, hogy egyezzenek meg kölcsönös engedelmények alapján.

A tanács a határozati javaslatot elfogadta.

Titulescu ezután váratlanul azt a szenciaciósi kijelentést tette, hogy

Románia hajlandó közvetlen tárgyalásokat kezdeni Magyarországgal.

Azzal az indítvánnyal fordult Apponyihoz, hogy a tanács által kinevezendő szakértő tanács tag

állapítsa meg az optánsoknak fizetendő esetleges kártérítést, amit a trianoni szerződés értelmében Romániának járó magyar jóvátételbe számíttatnak be.

Apponyi kijelentette, hogy a kérdést előzőleg kormánya elé kell terjesztenie. A tanács elnöke szerencsekívánatait fejezte ki, megállapítva, hogy kilátás van a békés megegyezésre.

Becskerek ideiglenes polgármesterévé választották Sztajics Jovánt

A becskerei bankok kétféle millió dináros kölcsönt adnak a városnak

Becskerekről jelentik: Becskerek város képviselőtestülete pénteken délután három órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Zubkovic Pavle, a főispán jogi referense közölte a főispán rendeletét, amelyben felszólítja a képviselőtestületet, hogy válassza meg az ideiglenes polgármestert. A polgármesteri teendőket eddig dr. Sztajics Jován főorvos, kinevezett ideiglenes polgármester végezte, mivel a képviselőtestület régebben úgy határozott, hogy a polgármesteri széket egyelőre nem töltik be.

Beslics Nikola javasolta, hogy dr. Sztajicsot válasszák meg ideiglenes polgármesternek. A javaslatához csatlakoztak Gruics Novák demokrata és Sztanovic Milos független demokrata, aki egyben kérdést intézett dr. Zubkovicshoz, hogy mikor töltik be véglegesen a polgármesteri állást. Dr. Zubkovic kijelentette, hogy az a városi képviselőtestülettől függ s a főispáni hivatal akkor írja ki a választást, amikor azt az autonómiával rendelkező városi képviselőtestület akarja. Több felszólalás után a közgyűlés dr. Sztajics Jovánt ideiglenes polgármesterré választotta. Dr. Sztajics elfoglalta az elnöki széket,

megköszönte a bizalmat és kijelentette, hogy arra fog törekedni, hogy a polgármesterválasztást minél előbb megtartsák.

Áttértek ezután a napirend legfontosabb pontjára, a kétféle millió dináros kölcsön ügyére. Vlachin Milorad pénzügyi tanácsnok közölte a közgyűléssel, hogy lefolytatta a tárgyalásokat a becskerei bankokkal. Eszerint a Szerb Bank félmillió, a Prva Hrvatszka Stedionica félmillió, Becskerei Takarékpénztár háromszázezer dinár kölcsönt hajlandó folyósítani, míg a hátralevő összeget a Közgazdasági Bank, a Népbank és a Szerb Takarékpénztár hajlandók jegyezni. A bankok váltófedezetet kérnek, s a váltót a város polgármestere, a pénzügyi tanácsnok és a pénzügyi bizottság tagjai írják alá.

A közgyűlés az előterjesztett feltételeket elfogadta és utasította a pénzügyi tanácsnokot, hogy a kölcsönt perfektdálja.

Elfogadták a villanytelep 5.700.000 dináros költségvetését is, majd engedélyt adtak hatvan darab revolver vételére, a mennyire a rendőrségnek szüksége van. Több kisebb pont tárgyalása után a közgyűlés az esti órákban ért véget.

A csütörtöki vihar és jégeső nagy károkat okozott a Vajdaságban

A szentai határban halálos áldozata is van a viharnak. A szélvihar fákat tépett ki, vagonokat borított fel és meg rongálta a távíró- és telefon-vezetékeket

Csütörtökön este hatalmas vihar vágult végig az egész Vajdaságban és a szántóföldeken, valamint a gyümölcsösökben meglehetősen nagy károkat okozott. A vihar előjele volt az a rekkenő kánikulai hőség, amely egész nap uralkodott. Este hét óra tájban hatalmas viharfelhők tornyosultak és néhány perccel később megeredt a zápor. Szabotica felett hatalmas felhőszakadás vonult át, a szabotica határban, Zsednikben, Somlóson és a többi tanyavidéken már jég is esett, ami különösen a szőlőben okozott nagyobb kárt. A felhőszakadást hatalmas szélvihar előzte meg, amely a tanyákon fákat tépett ki, a gabonát ledöntötte, megrongálta a távíró- és telefonvezetékeket, úgy hogy pénteken többek között Szabotica nem is tudott Zarebbról érintkezni.

Szarakánizsai jelentés szerint Szarakánizsán és a vele szomszédos bánáti községekben jégeső volt, amely főleg Bocsár községet sújtotta katasztrófálisan. Idősen a vihar a réten ért egy nagyobb ménest, amely a nagy szélben és esőben szétjutott. A vihar után az ezer löböl kétszáz hiányzott; tizenötöt az árokban elpusztulva találtak.

Bocsárra fél kilenc óra után érkezett meg a vihar és a jégeső, amelyhez hasonlóra még a legöregebb emberek sem emlékeznek. Husz percig tojásnagyságu jégdarabok estek, amelyek beütköztek az ablakokat, elpusztították a szabadon levő szárnyasokat, összetörték a kerítéseket. A község határában az egész termés teljesen elpusztult. A Fikáció dombról, mely negyven holdon szőlővel volt beültetve, a zápor lesodorta az egész szőlőt, úgy

hogy a domb pusztaság lett.

Bocsár jegyzője, Schwarz Géza a vihar után Kincs Ignác bíróval és az előjáróság tagjaival végigjárta a határt, felvette a károkat és rögtön megtette a lépéseket, hogy a község lakosai adóclengedést és ingven vetőmagot kapjanak.

Csókán és más bánáti községekben szintén pusztított a jégeső, de ezeken a helyeken a kár nem oly jelentékeny.

Szentáról érkezett jelentés szerint a viharnak a szentai határban halálos áldozata is van. A villám agyonváltotta Nagy Lukácsné oromhegyesi asszonyt, aki a ház nyitott folyosóján tartózkodott. Nagy Lukácsné karján tartotta kislene hónapos kislát, akinek azonban esodálusképpen semmi baja nem történt. Nagy Lukács, a szerencsétlenül járt asszony férje néhány lépéssel távolabb tartózkodott és így neki sem történt komolyabb baja, csupán a légnyomás vágta a földhöz. Mellette tartózkodott három éves kisgyermekük, akit szintén ért a villámcsapás, azonban komolyabb baja nem történt.

Szombor környékén — mint onnan jelentik — szintén nagy mértékben pusztított a vihar. Különösen Bogojeván, Brégen, Rigycán okozott a jégeső nagy károkat a termésben is. Az orkánzerű szélvihar Borovó és Ersadin állomások közötti holtvágányon az évek óta ott álló régi vagonokat és mozdonyokat felborította. A felborult kocsi a szomszédos sínpárra zuhanva a pályatestet annyira megrongálták, hogy a vonatközlekedés — egész éjjel — szünetelt és a

Voltaire, Ibsen, Than Mór

Szenteleky Kornél előadása Ibsenről

A szabotica magyar Népkör szerdai Ibsen-émlékünnepélyének irodalmi színt és jelentőséget adott Szenteleky Kornél nagyértékű felolvasása Ibsen-ről. A finom írást a Bácsmegeyi Napló vasárnapi irodalmi melléklete egész terjedelmében közli. Még két évfordulóról emlékszik meg a lap érdekes cikkeiben: az idén van századik évfordulója, hogy Óbecsén megszületett Than Mór, a híres festőművész s május 30-ikán volt százötvenéve, hogy meghalt Voltaire. A Bácsmegeyi Napló vasárnapi száma érdekes cikkeiben áldoz emléküknök.

A vasárnapi melléklet tartalmából kiemeljük még Galambos Margit, Somlyó Zoltán, Tarkói Zoltán verseit. — Harsányi Zsolt, Sz. Szigethy Vilmos, Orbók Attila, Vidor Imre, Debreczeni József novelláit.

Baedecker folytatja cikksorozatát Régi újságok — régi szerkesztők címen. — Dr. Fischer Gyula a szektákról ír érdekes vallástörténelmi tanulmányt.

A vasárnapi riportok közül kiemeljük a következőket: Német Mária legyőzte Jeritzát. — Benedek Károly az asniersi kutyatemetről ír érdekes, színes riportot, képes tudósítás ismerteti a FIFA, a legfelsőbb nemzetközi futballforum működését, Vér György, aki az amsterdami olimpiáson képviseli a Bácsme-

geyi Naplót, leírja, hogy mit csinál a fogházban Jankovics ezredes, akit Hollandiában tartóztattak le, mert hamis frankokat akart értékesíteni. Tamás István a Fekete hegyek országában tett kirándulásról számol be, Magyary Domokos: Jéges felvágott címen a kulai jéggyár megnyitásától humoros riportot ír, Ráskai László Sven Heddinél folytatott beszélgetést s azt írja meg, Nánay Béla, a Debreceni Szemle című igen nívós folyóiratban objektív sereg-szemlét tart a vajdasági irodalmi élet felett. Az érdekes cikket egész terjedelmében közöljük. A kisebbségi kongresszusok elnöksége a Népszövetség főtítkárnál memorandumban tiltakozott az ellen, hogy spanyol ember kerüljön a Népszövetség kisebbségi ügyeinek vezetésére.

Közöljük Paul Rosenhayn detektívregényének a Pym-ügynek folytatását. Kosztolányi Dezső: Virágok beszéde, Kristály István: Dal a tulsó partról, Lucia: Palicsi képek címen ír érdekes, színes cikket. Állandó rovatok, mint a Történelem apró történetekben, Színházi kis tükrök, Tere-tere, Kosmetika, Szerkesztői üzenetek, Könyv — Film — Rádió melléklet s Habostorta című gyermekújság egészíti ki az 52 oldalas vasárnapi szám tartalmát.

Véget ért a becskerei kölnivíz-pör

Becskerekről jelentik: A becskerei járásbírósa most hirdette ki az ítéletet abban a nagy érdeklődéssel kísért perben, amelyet két kölni cég indított Lukics Ljubomir, a becskerei »Luxol« parfümgyár tulajdonosa ellen. A két kölni cég Farina kölni vizet gyárt, az egyik »Johann Mária Farina« gegerüber dem Jüddichsplatz, a másik pedig »Johann Mária Farina« gegerüber dem Jüddichsplatz No. 4. Jelzéssel állítja elő a kölni vizet és ezek a jelzések védjegyzve vannak, a gyártási eljárás pedig szabadalmilag van védve. A két cég védjegyhamisítás és szabadalomtörés címen tett feljelentést Lukics Ljubomir ellen, mert ő is állít elő kölni vizet és Johann Mária Farina gegerüber dem Marienplatz« elnevezés alatt hozza forgalomba, sőt nagyobb szabású »egerüber dem Jüddichsplatz« felirása Farina-vignettát is tartott raktáron. Ezért Lukics megbüntetését, kölni víz készletének és a címkeknek elkobzását és egymillió dinár kártérítést kértek.

Lukics védője, dr. Nesztorov Dragoljub ügyvéd, dr. Julius Armin helyettesen rengeteg okmányt és kölni vizet mutatott be, amelyekkel bizonyította, hogy néhány százféle Johann Mária Farina jelzésű kölni víz van forgalomban. Min-

den fajta kölni vízből egy-egy üveget csatolt be az iratokhoz és a kölni kereskedelmi és iparkamara igazolványával bizonyította, hogy a Johann Mária Farina név nem védjegyezhető, ilyen néven bárki készíthet és árulhat kölni vizet, csak az utána következő szavak vagy számok szolgálnak a védjegyezés tárgyul, például a »egerüber«, vagy »4711« stb. Így tehát Lukics védjegyhamisítását nem követelt el, hiszen az ő kölni víze »Marienplatz« jelzésű, nem pedig »Jüddichsplatz«.

Kimutatta továbbá a védő, hogy szabadalomtörésről sem lehet szó, mert Lukics meleg uton állítja elő a kölni vizet, míg a kölni cégek hideg uton, végül igazolta dr. Nesztrov védő, hogy a kölni cégek nem küldik Jugoszláviába saját áruikat, csupán a vignettákat adják el itteni cégeknek, amelynek a használati jogáért kell fizetni, de az anyagot mindenki maga készíti és tölti. Ezek alapján Lukics felmentését kérte.

Nikovic Milos íráshírő magáévá tette a védő érvelését és Lukics Ljubomirt a védőtől felmentette, a panaszokat kártérítési keresetükkel elutasította és kötelezte őket a perköltségek megfizetésére. Ezzel a hosszú idő óta húzódo kölni vízpör befejezést nyert.

Hogyan határoztak Bácska és Bánát sorsáról a békekonferencián?

Pasics Nikola levele Protics Sztojánhoz

A Beogradi Vreme közli Pacics Nikola és Protics Sztoján leveleit, amelyek a béketárgyalások alkalmával váltak egymással. Pacics Nikola akkori miniszterelnök ugyanis résztvett a párisi béketárgyalásokon és minden lépéséről tájékoztatta leghívebb munkatársát, Protics Sztojánt.

Pasics Nikola többek között a következőket írta Proticsnak:

— Az általános munka a konferencián igen lassan halad előre. A rendes munkán kívül sok más dolog pattant ki, amelyek teljesen újak és amelyekkel egy tartós béke alapját akarják megvetni. Ezenkívül igen nagy a háborúban résztvett államok száma is. A főmunkát a nagyhatalmak vették kezükbe. A többi államot csak azokban a kérdésekben hallgatják meg, amelyek őket érintik. Így minket is meghívtak egy konferenciára, amelyen résztvettek a románok is, hogy terjesszük elő követeléseinket a Bánátra vonatkozóan. Mi ezt megtettük, amiről már értesítettem.

— Később újból hívtak bennünket és azt kérdezték, hogy milyen koncessziókat vagyunk hajlandók adni az olaszoknak. Erről is értesítettem már. Ezután a Népszövetség alapszabályainak elkészítése végett hívtak bennünket. Ezt a munkát maga Wilson vezette. Majd elküldöm az alapszabályok tervezetét, amelyet elvben már elfogadtunk, de részleteiben még nem tárgyaltunk. Az alapszabályokból látni fogja, hogy a gondolat nagyon jó, de még nincs minden megállapítva és elkészítve úgy, hogy ez a jövőben biztosítani tudná a tartós békét a nemzetek között. Wilson most elutazott Washingtonba, hogy más ügyeket intézzen el és azért is, hogy meggyőződjék arról, hogy Amerikában hogy fogadják indítványát a Népszövetség megalakításáról. Amíg mi itt a népszövetségi alapszabályokat készítjük, az Egyesült Államok körmánya, lehet, hogy Wilson hallgatóságos hozzájárulásával, nagy összeget utalványozott ki hadserege részére, elrendelte, hogy a katonaságot százezer főről ötször annyira emeljék. Ez a tény nem egészen világos, ha figyelembe vesszük, hogy Wilson a katonai létszám csökkentése mellett van.

— Az utóbbi időben viszonyunk, illetve viszonyom Venizeloszal egy kissé elhidegült és pedig a következő eset miatt. Venizelosz igen szívélyeshangu levelet intézett hozzám, amelyben arra kért, hogy egyes lapoknak azt a híret, hogy Szerbia követelni fogja, hogy Szaloniki kikötőt szabad várossá proklamálják, cáfoljam meg. Hosszabb idő után választottam Venizelosznak, kifejtve azt, hogy igen sajnálom, hogy bizalmatlan a szerb barátsággal szemben és ezen az uton kér felvilágosítást a szerbek szándékairól. Ezt csak úgy megemlítem neked, hogy tudjad.

— Most újból visszatérek Bánát ügyére. Egyes barátaink beszéde és a látszat szerint úgy tekinthetjük, hogy megkapjuk Bánátunk egy részét. Ebben a percben így gondolják ezt: a Dunától a Moldaváig nekünk adják Bánátot úgy, hogy megkapjuk Belacrkvát, Vrsacot és felfelé a Modos felé eső részt, de Temesvárt Romániához csatolják. Az utóbbi napokban a románok Velikakikindát is maguknak követelték, vagyis Torontálmegye egész északi részét. A mi helyzetünkön igen nagyon segítenek az, ha volna egy nemzetiségi statisztikánk, ha ezt az összeírást a községi, illetve járási hatóságok végzik szövetségeseink jelenlétében. Nem tudom nem lesz-e hasznos ez a béketárgyaláson, amikor az ellenfelek is jelen lesznek, mindenesetre jó lesz, ha lesz nemzetiség szerinti statisztikánk, megjelölve benne a foglalkozásokat is, mert ezzel megmutatjuk, hogy ki marad meg az országban, ha azt a részt Szerbiához csatolják és ki nem (tisztviselők, alkalmazottak, állami szolgák, Vasuti örök, sth.)

Bácska statisztikájára nézve azt

mondják, hogy Bácskában 812.000 lélek van, a nemzetiségeket bizonyos számokkal jegyezték meg és azonkívül ez a kitétel is van ott: »egyebek hetvenezere«, akikről senki sem tudja, hogy kicsodák. Bizonyára nem magyarok. Jó volna megállapítani, hogy milyen nemzetiségekhez tartoznak ezek az »egyebek«. Bizonyra bunyevdócok, sokacok és lehet, hogy tiszta szerbek. Így például a statisztika szerint Baján van 16.796 magyar, 220 szerb és 2188 egyebek. Most az a kérdés, hogy hova tar-

toznak a nagyszámu »egyebek«, akikről nem lehet megmondani, hogy kicsodák? Szomborban összesen 30.593 lélek él. Ebből 10.073 magyar, 2171 német, 11.881 szerb és 6289 »egyebek«. Ha már semmi mást nem lehet csinálni, hát legelőször ebben a két városban győződjék meg a számok helyességéről és az »egyebek« nemzetiségéről.

— A települések szabályos megítélése céljából jó volna tudni, hogy milyen nemzetiségűek a gyári munkások. Vajon itt sem vették figyelembe a nemze-

tiségeket? Vajon több magyar és német munkás van a gyárakban, mint szerb, horvát, szlovén? Kérlek, légy szíves utasítsd Tomics Jásót, hogy legalább két városról (Szomborról és Bajáról) szerezzen pontos adatokat, ha nem lehetne az egész Bácskában keresztül venni az összeírást. Erről különösen azért írok neked, mert nemcsak az idegenek utálnak a magyar statisztikára, hanem a mi legjobb szakértőink is és a helyzet legjobb ismerői is. A nemzetiségi határok kérdéséről a nemzetiségi statisztika alapján fognak dönteni. Külömben e kérdések elintézésénél hivatkozunk kell annak az államnak a statisztikájára, amely a nemzetiségek ellen küzdött és amelyek pontosságában és helyességében kételkedni kell.

— Legközelebb újból írok. Üdvözöl barátod:

Pasics Nikola.

Az Itália felkutatása súlyos nehézségekbe ütközik

Az északsarki expedíció segítségére küldött hajók már elakadtak a jégtorlaszokban és szakértők szerint két hónapig is eltart, amíg a Ferenc József-földet hajón megközelíthetik

Ujabb rádióüzenetet küldött Nobile, de az Itália állomása hívásra nem jelentkezik

Milanóból jelentik: A csüggedést egész Olaszországban a reménykedés váltotta fel, mert hitelt adnak azoknak a híreknek, hogy sikerült felfogni Nobile tábornok szikratáviratait, amit megerősíteni látszik egy újabb jelentés is.

A Citta di Milano, amely Kingsbayben tartózkodik, közölte az olasz földrajzi társasággal, hogy rádión szintén felvett gyenge jelzéseket, amelyekből csak a Francesco nevet lehetett kivenni, bizonyosra veszik azonban, hogy az Itáliáról küldötték az üzenetet egy gyenge rádióleadóval, amely hevenyészve szerkesztettek.

A Francesco szóból a Citta di Milanon arra következtetnek, hogy Nobile a Ferenc József-földön szállt le és a hajóról félóránként küldenek rádióüzenetet, kérve Nobilet, hogy jelölje meg pontosan tartózkodási helyét, de a szakadatlanul

leadott kérdőjelekre még nem érkezett válasz.

Nobile tábornok fivére azonban, aki Kingsbayben maradt, táviratozott Olaszországba családjának, amelyben közli, hogy a legjobb reményekkel van.

Amíg a Citta di Milano nem kap az Itáliától választ rádióhívásaira, addig newyorki jelentés szerint Philadelphian jelentkezett egy Dyer nevű rádióamatőr, aki állítólag a következő szikratáviratot fogta fel:

Sietetek segítségünkre. Pozícióm északi szélesség 84. fok, 15. perc, 10. másodperc és keleti hosszúság 15. fok, 20. perc, 14. másodperc. Nobile.

Ha ezek a jelek csakugyan az Itáliától származnak, akkor a léghajó a Spitzbergaktól északra, 480 kilométer távolságban tartózkodik:

Oslói jelentés szerint

a Braganza és a Hobby nevű hajók, amelyek az Itália felkutatására indultak, megakadtak a jégtorlaszok között.

amelyek mindkét hajó irányát eltávolították a Spitzbergák felől. A Braganza és a Hobby be vannak ékelve a jégtorlaszok közé, úgyhogy

két újabb expedíciót kell kiküldeni a jégtorlaszba ékelte hajók felszabadítására.

Mint Moszkvából jelentik, ottani szakértők nem adnak hitelt az állítólagos rádiójelzéseknek és

kizárták tartják, hogy az Itália a Ferenc József-földön szállt le, ha azonban ez a feltevés valóban bizonyulna, a helyzet katasztrófális lenne,

mert a szakértők szerint legalább két hónap fog eltelni, amíg a Ferenc József-föld hajón megközelíthető lesz.

Főbelötte magát hivatalában a szombori rendőrség egy tisztviselője

Péntek délután a rendőrség hivatali helyiségében öngyilkos lett Kozadirovics Szofija. Hetekkel ezelőtt bejelentette öngyilkossága napját — Tükörből nézve követte el tette a fiatal leány, aki három levelet hagyott hátra, de öngyilkosságának okát nem közölte

Szomborból jelentik: Pénteken délután két órakor a szombori rendőrség egyik hivatali helyiségében revolverrel főbelötte magát és meghalt Kozadirovics Szofija haszonkötéves hivatalnokleány.

Az öngyilkosság híre Szomborban, ahol Kozadirovics kisasszonyt ismerték és szerették, nagy megdöbbenést és részvétet keltett és senki sem tudja, mi keltette a szorgalmas, korrekt, fiatal urileányt erre a végzetes cselekedetre.

Kozadirovics Szofija a rendőrség utlevél osztályának kiadói hivatali tisztviselője volt és ezt az állását 1923. óta töltötte be. Ez idő alatt dolgát pontosan, lelkiismeretesen végezte és ellene soha semmiféle kifogás nem volt. Előzékeny, udvarias, jómódú tisztviselő volt, akit kollégái és felelősei épen ezért szerettek. Édesapja szintén a városnál volt alkalmazásban és a fogyasztási hivatal tisztviselője volt. A leány viselkedésén egész az utóbbi időkig semmi feltűnőt nem észleltek. Néhány nappal ezelőtt

a leány azt mondta Masirovics Boskó rendőrfelügyelőnek, hogy előbb-utóbb öngyilkos lesz.

Hasonlóképpen nyilatkozott barátnője, Tomics Kató hivatalnokleány előtt is, de sem ez, sem pedig Masirovics nem

tulajdonítottak semmi komolyságot ezeknek a kijelentéseknek.

Pénteken a leány tizenkét óra után sem távozott el hivatali szobájából, amely a főkapitány előszobájából nyílt. Ez senkinek sem tűnt fel, mert sokszor előfordult, hogy Kozadirovics Szofija ebédelni sem ment el, hogy dolgát időre elvégezze. Tizenkét óra után Masirovics Boskó rendőrfelügyelő benyitott a leány szobájába, ahol az egyedül tartózkodott. A leány az asztalnál ült és sirt. A rendőrfelügyelő kérdezte, hogy mi a baja, azt felelte, hogy érzi, hogy öngyilkosnak kell lennie, majd elmondta, hogy egyébként is

régen elhatározta, hogy június 8-ikán meg fog halni.

A rendőrfelügyelő ezt az utóbbi időben gyakran hangoztatott kijelentést most sem vette komolyan, de azért igyekezett a leányt megvizsgálni és szándékáról lebeszélni. Masirovics egy óra hosszáig beszélgetett a leánnyal, majd eltávozott az irodából, ahol Kozadirovics Szofija egyedül maradt. A rendőrfelügyelő két óra tájban újból visszatért és a főkapitány előszobájába lépve az inspekciónak rendőrtől hallotta, hogy Kozadirovics kisasszony még mindig nem távozott el. Be akart nyitni a leány szobájába, de legnagyobb meglepetésére azt zárva találta. Zörgött, de nem kapott választ.

Ebben a pillanatban a szobából tomba dörrenés, majd egy test zuhanása hallatszott.

Masirovics rendőrfelügyelő azonnal betörte az ajtót és megdőbbsenve állt meg a küszöbön.

Az íróasztal előtt viaszfehér arccal ült Kozadirovics Szofija és halántékából szivárgott a vér.

A tintatartóhoz támasztva egy kis kézi tükör állt, ebben nézte arcának utolsó rándulását az öngyilkos leány. Az asztal tele volt vérrrel és a leány kilocsant agyvelőjével. A vértócsa szélen három levél feküdt. Egyet szüleinek, egyet Eremics György rendőrfőkapitánynak, egyet pedig Tomics Kató nevű barátnőjének írt az öngyilkos leány.

Az öngyilkosságról azonnal értesítették dr. Grigurov Sztoján rendőrségi orvost, aki pár perc múlva megjelent a helyszínen, de már csak a bedőlt halált konstata. Kozadirovics Szofija a revolver csövét egészen a halántékához szorította, úgy hogy a golyó átfurta az agyvelőt és azonnali halált okozott. Az öngyilkosság ügyében megindított nyomozás megállapította, hogy a leány a szülei, barátnője és hivatalnok társai előtt az utóbbi időben gyakran emlegette, hogy öngyilkos lesz, sőt barátnőjével azt is közölte, hogy június 8-án

Jogja az öngyilkosságot elkövetni. Kozadirovics Szófia előszeretettel olvasta a napilapok öngyilkossági tudósításait és egy alkalommal így szólt többek előtt:

— *Tapasztaltam, hogy az öngyilkosság elkövetéséhez feltétlenül erős akarat kell.*

Megállapították azt is, hogy a leány a revolvert, amellyel az öngyilkosságot elkövette, *Jelasics Sztankó* rendőrkapitány szobájából hozta ki, pénteken délután, amikor a rendőrkapitány eltávozott hivatalából. A revolver nem volt megtöltve, azt a leány töltötte meg a revolver mellett, a dobozban talált golyókkal.

A hátrahagyott bucsulevelekből sem lehetett megállapítani, hogy miért lett öngyilkos Kozadirovics Szófia. A szüleinek ezt írta:

— *Kedves szüleim, bocsássatok meg, hogy így hagylak el benneteket. En a legnagyobb büntetéssel, azzal sújtottam magamat, ami pár perc múlva jönni fog. A bűnösöket háda büntesse meg az Isten!*

A levél mellett 30 dinárt találtak. A másik levél, amelyet Eremics György főkapitányhoz intézett, így szól:

— *Igen tisztelt főkapitány ur, adom fiókom kulcsait, amelyben mindent a legpontosabban talál. A pénz hiánytalanul megvan a kimutatásokkal együtt, hogy kitől vettem fel, s kiknek adtam ki. Bocsássa meg, hogy ezt tettem, s ha valaha megbántottam, azt is bocsássa meg.*

Az írászatlan fiókjában minden aktát elintézve, a pénzt hiánytalanul megtalálták. A harmadik levélben az öngyilkos leány többek között a következőket írta:

— *Beváltottam ígéreteket, hogy június 8-ikán öngyilkos leszek. Éreztem, hogy nekem meg kell halnom.* Kozadirovics Szófia egy levelében sem jelezte, hogy miért lett öngyilkos, s bár környezetének minden egyes tagját kihallgatták, az öngyilkosság okát nem lehetett megállapítani.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, június 11-én, délután 3 órakor ifjúsági előadás: *Narodni poslanik* (Képviselő ur), komédia. Irta: Nušić Branislav, este fél 9 órakor: *Sumijivolice* (A megbízhatatlan). Komédia Nušić Branislavtól.

Kedd, június 12-én, este fél 9 órakor: *Gospodjica Malicevska* (Malicevska kisasszony). Színmű. Irta: Gabriella Zapoljska. A címszerepben: Lidia Mansvetova.

*

— **Sztipics Károly dr. polgármester hivatalában.** Sztipics Károly dr. szubotical polgármester, aki résztvett a zagrebi városkongresszuson, visszaérkezett Szuboticára és átvette hivatala vezetését. Dr. Sztipics polgármesterrel együtt érkezett vissza Vukics Ferenc főjegyző is.

— **A temesvári német főkonzul Noviszadon.** Noviszadról jelentik: August Haas temesvári német főkonzul családja és Winkler Róbert alkonzul társaságában szerdán Noviszadra érkezett és csütörtök délelőtt autón folytatta útját Temesvárra. A főkonzul ottartózkodása alatt megtekintette a várost.

— **Budanovics Lajos szubotical püspök Beogradban.** Beogradból jelentik: Budanovics Lajos szubotical püspök Beogradba érkezett. A püspök felkereste hivatalában Korosec Antun belügyminisztert és a szentia templomépítés ügyében érdeklődött nála.

— **Városi közgyűlés Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Noviszad város törvényhatósági bizottsága június 14-ikén, csütörtökön rendes közgyűlést tart. A közgyűlésen indítványt tesznek a Rothermere akció elleni állásfoglalásra.

— **Változások a vajdasági bíróságoknál.** Noviszadról jelentik: Az igazságügyminiszter Nikolics Bózsó felelősségi bírósági hivatalnokot a noviszadi törvényszékhez, Janicsics Radomir bácska-palánkai járásbírói levéltári tisztviselőt a novakanizsai járásbíróshoz saját kérelmére hasonló minőségben áthelyezte. Ackovics Mihajló novakanizsai járásbírói végrehajtót állásából elbocsátották.

— **Előnyverseny a noviszadi sakkkörben.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakkkör szombaton, a hó 9-ikén este nyolc órakor a kör Elite-kávéházbeli helyiségeiben előnyversenyt rendez. A jelentkezők öt-öt percnyi gondolkodási idővel villámjátszmát játszanak. A kör játékosait három csoportba osztják. Az első csoportbeliek a második csoportbelieknek gyalogos- és helyzetelőnyt adnak. Ugyanezt az elnyt nyújtják a második csoportbeliek a harmadik csoportnak. Az első csoportbeliek viszont a harmadik csoport játékosainak könnyű tiszta előnyt adnak. Esetleges klubonkivüli jelentkezők, ha nem közismert jó játékosok, a gyengébb csoportokban nyerne elhelyezést. Ilyenképpen a díjak elnyerésére minden játékosnak egyforma esélye van. Négy díjat tűztek ki és eddig husz játékos jelentkezett.

— **Az Országos Munkásbiztosító Pénztár is hivatalvesztésre ítélte a sikasztó noviszadi pénztári tisztviselőt.** Noviszadról jelentik: A zagrebi Országos Munkásbiztosító Hivatal legfelsőbb fegyelmi bírósága elutasította Jakovljevic Milutin noviszadi munkásbiztosító pénztári előadóknak a noviszadi munkásbiztosító pénztár fegyelmi bírósági ítélete ellen beadott panaszát és indokainál fogva helybenhagyta az elsőfokú fegyelmi bíróságnak azt a döntését, amely a sikasztó hivatalnokot hivatalvesztésre ítélte. Az elbocsátást kimondó végzés ilyen módon jogerőre emelkedett.

— **A noviszadi lövészegylet kertmegnyitó ünnepe.** Noviszadról jelentik: A noviszadi polgári céllövészegylet vasárnap, június 10-ikén tartja kertmegnyitó ünnepét és ugyanakkor fejezi be többhetes díjlövészetét. Délelőtt tíz órakor lesz a záródíjlövészet, délután társasbéd, délután négy órától sétahangverseny, tekeverseny, népnépzés, este kilenc órakor pedig kabaré lesz. Utána tánc.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Változékony idő várható, helyenkint esővel vagy zivattal.

— **Föbelötte magát egy szarajevói diák, mert az érettségi előtt kicsapták az iskolából.** Szarajevóból jelentik: Megdöbbentő diákttragédia játszódott le csütörtökön Szarajevóban. Koch Alfréd, a szarajevói kereskedelmi akadémia utolsó évfolyamának hallgatója édesapja revolverével föbelötte magát és azonnal meghalt. A szerencsétlen fiatalembert néhány nappal ezelőtt közvetlenül az érettségi vizsgálatok küszöbén egy diáksíny miatt kizárták az intézetből. Az eltávolítás annyira elkészerítette Koch Alfrédot, hogy egy őrizetlen pillanatban magához vette édesapja forgópisztolyát és szobájába zárkózva elkövette az öngyilkosságát. A tragédia ügyében a rendőrség széleskörű nyomozást indított.

— **Szombor város közgyűlése.** Szomborból jelentik: Dr. Makszimovics Sztéván polgármester június hó 9-re, szombatra egybehívta a városi közgyűlést. A közgyűlés napirendjén dr. Maglics Cvetó javaslata szerepel a képviselőtestületnek a Rothermere-akció elleni tiltakozásáról. Ezenkívül arról is javaslatot fogtak benyújtani, hogy egyes tisztviselői állásokra új pályázatot hirdessen a város, mert a kitűzött határidőig kevés pályázati kérvény érkezett be.

— **Öngyilkos lett, mert szerelemese elcsalta megtakarított pénzét.** Szomborból jelentik: Tamaskovics Mária 18 éves leány csütörtökön reggel lugkőoldattal megmérgezte magát és röviddel kórházba való szállítása után meghalt. A szerencsétlen leány azért dobta el magát az életet, mert kedvese, egy vasúti alkalmazott, házassági ígérettel elcsalta mintegy négyezer dinár összegű megtakarított pénzét. A rendőrség az öngyilkosság ügyében megindította a nyomozást.

— **A Vöröskereszt egyesület előkészítő bizottsága felkéri azokat a hölgyeket, akik ajándékokat ajánlottak fel, hogy ajándékaikat vagy egyenesen délután három órára Palicsra kijuttatni sziveskedjenek, vagy amennyiben az nem lehetséges, legkésőbb délelőtt tizenegy óráig a Pravni Fakultét 12. számú szobájába (Vöröskereszt egyesület) juttassák el.**

— **A munka juttatja.** Meleg ünnepésnek volt színhelye csütörtökön a Rotman-gyár: Boros Ferenc a gyár munkavezetője ünnepelte a gyárban eltöltött munkásságának huszonöt éves jubileumát, amely összeesett huszonöt éves házassági évfordulójával. Borost úgy a gyár vezetősége, mint a munkások meleg ünnepségekben részesítették. A gyár tulajdonosai Borost, jubileuma alkalmából a gyár igazgatójává léptették elő.

— **Letartóztattak egy becskeréki garasztulajdonost.** Becskerekéről jelentik: A becskeréki rendőrség pénteken letartóztatta Herold Ferenc volt becskeréki autogarázs tulajdonost, akit lopással gyanúsítanak. Heroldot, akinek letartóztatása nagy feltűnést keltett, még nem hallgatták ki.

— **Eljegyzések.** Fischer Vally Sztaribecsej és Kabiljo Izidor Szarajevó-Noviszad jegyesek.

— **Gerő Bözsikét Velikibecskerekéről eljegyezte Silberberg Izsó Velikakikindáról.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Az apatini munkássztrájk.** Noviszadról jelentik: Apatini tudósítás alapján megirtuk, hogy Kiss Pál és társai apatini cég fűrésztelepen a munkások béremelést kértek, de mert a cég azt megtagadta, a munkások sztrájkba léptek. A noviszadi munkáskamara annak a közlését kéri, hogy nem áll az, hogy a munkások munkabérüknek harmincöt dinárról negyvenöt dinárra való felemelését kérték, ellenkezőleg a sztrájk azért tört ki, mert a cég a munkabérek harmincöt dinárról huszonnyolc dinárra való leszállítását kívánta és a munkások ragaszkodtak eddig munkabérekhez. A noviszadi munkáskamara interveniált a cégnél.

— **Helyreigazítás.** Félmillió dinár elsikkasztásával vádolják a volt becskeréki főkapitányt: címen május hó 31-iki számunkban megjelent cikkünkre vonatkozólag Tyoszyty Nebojsa a következő helyreigazítást küldte be: »A cikkben közölt adatok, amelyek hivatali és magánéletemre vonatkoznak, nem felelnek meg a valóságnak és a cikk tárgyában semmiféle hatóság nem hallgatott ki. Mindazonáltal a közlemény alapján önként jelentkezem az illetékes bíróságnál kihallgatásra és az említett cikket lekötő lapokkal szemben bírói uton keresek elégtételt. Tyoszyty Nebojsa volt főszolgabíró.

— **Eltemették Malidjosen a Beogradban agyonlőtt katonát.** Malidjoseről jelentik: Beogradban, mint megirtuk, egy káplár agyonlőtte Molnár János malidjosi illetőségű kőzatonát, aki ittas állapotban nem engedelmességet felelővalója felszólításának. Molnár holttestét, ahol nagy részvét mellett temették el.

— **Rökvim Hartmann Rafael emlékére.** A szubotical zsidó hitközség előljárósága volt elnöke, Hartmann Rafael elhalálzásának évfordulóján vasárnap délelőtt tizenegy órakor gyászistentiszteletet tart.

— **A noviszadi díjlövészet.** Noviszadról jelentik: A noviszadi polgári céllövészegylet urnapi díjlövészetének eredménye a következő: I. csoport: Vrtunszki Szrboljub 81, Ochsenfeld Fülöp 80, Talson Keszta 75, Cervész Antal 74 és Jonitz István 73 találattal. II. csoport: Holik Rezső 62, Piszarovics Boskó 55, Vrtunszki Emil 53, Peikert Ferenc 49 és Pásztné Müller Vilma 41 találattal.

— **Tanítás közben szőlőhűdés érte dr. Hacker Kálmán szentia gimnáziumi tanárt.** Szentiaról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség érte dr. Hacker Kálmán gimnáziumi tanárt. Szerdán este a főgimnázium második osztályában számított tartott, dr. Popovics Vaszil közoktatásügyi miniszteri inspektor és Mrkobrad Györgye főgimnáziumi igazgató jelenlétében és tanítás közben hirtelen összeesett. Mentőkocsin szállították haza lakására, ahol az orvosok megállapították, hogy agyszőlőhűdést szenvedett. A súlyosan beteg tanárt orvosi kezelés alá vették és bár még mindig súlyos betegen fekszik, remény van arra, hogy felépül. Az ötven éves tanár betegsége az egész városban általános részvétet keltett.

— **Titulescu román külügyminiszter újból benyújtotta lemondását.** Bukarestből jelentik: A »Cuvantul« hiteles értesítésre hivatkozva közli, hogy Titulescu külügyminiszter levélben kérte Bratianu miniszterelnököt, hogy vegye tudomásul lemondását és nevezze ki újból londoni követé. Hír szerint már befejezett tény, hogy Titulescut Argejoianu földművelési miniszter követi a külügyminiszterium élén.

— **A szubotical Narodna Odbrana közgyűlése.** A szubotical Narodna Odbrana vasárnap délelőtt tíz órakor a városháza nagytermében Atyimovics Miodrag dr. elnöke alatt közgyűlést tart. A közgyűlésre a tagokat és az érdeklődőket ezuton is meghívják.

Pöstyén

a „Vulkánsziget“

Ösödök óta szuverén gyógyhelye a csopus és köszvényes beteg égeknek. Ideális gyógyulást nyújt a Thermia Palace (természetes szappanfűzők a hában) és a Pro Patria, ahol a napi penzióár Ké 45-nél kezdődik. Gyönyörű téri park, strand- és napfürdők, minden nemű szórakozás. — Félvilágosítás, prospektus.

Fürdőigazgatóság
Pleštany (Pöstyén) 40:2

— **A palicsi tenniszklub győzelme Szegeden.** Urnapján a Palicsi Tenniszklub Szegeden mérkőzött az ottani Egyetértéssel, amely Magyarország egyik legerősebb tenniszklubja. A mérkőzés Palics győzelmével végződött 6:5 arányban. Kitűnő játékokat produkáltak Balázs Iván, Kiss Panni és különösen Schréger Lili, akine játékát rendkívüli tetszéssel fogadta a szegedi közönség.

— **A jugoszláv-német gazdasági érintkezés kímélyítése.** Beogradból jelentik: Szombaton indul el Németországba az a delegáció, amelynek célja a jugoszláv-német gazdasági érintkezés kímélyítése. A bizottság tagjai Markovics Vlada beogradi bankigazgató, Koszics Mirkó dr., a noviszadi kereskedelmi és iparkamara főtitkára és dr. Bauer Mirkó, a zagrebi kamara főtitkára. A delegáció Kölnbe, Münchenbe és Drezdába utazik és az ottani gazdasági körökkel keres érintkezést.

— **Eltemették dr. Kardos Samut, az országos magyar párt alelnökét.** Becskerekéről jelentik: Dr. Kardos Samu, az országos magyar párt alelnöke csütörtökön délután meghalt. Kardos jelentős szerepet játszott Bánát politikai életében és 1906-ban a begaszentgyörgyi választókerület függetlenségi programmal országgyűlési képviselőnek választotta meg. Amikor a vajdasági magyarság szervezkedése megkezdődött, dr. Kardos Samu rögtön a vajdasági magyar ügy szolgálatába állt és mint a magyar párt alelnöke, a legnehezebb időkben irányította a párt ügyeit. Dr. Kardos temetése pénteken délután volt és azon nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül nagy számban jelentek meg az elhunyt tisztelői és barátai. Az ügyvédi testület nevében dr. Jokics Zsárkó, a magyar párt nevében dr. Várady Imre, a zsidó hitközség nevében dr. Huberth Zsigmond bucsúztatták el a vajdasági magyarság ügyeinél egyik önzetlen nagy harcosát.

— **Beteg a spanyol diktátor.** Madridból jelentik: Primo de Rivera miniszterelnök előrehaladt cukorbetegséggel és orvosi komplikációktól tartanak.

MAGNA

PURGA

Ököletesen szabályozza az emésztést, tisztítja a gyomrot és a beleket, megszünteti a gyomorégést.

Gyógyszertárakban és drogériákban egy csomag 4 dinár 545

— A Matica Szrpszka árvaháza. Noviszadról jelentik: A Matica Szrpszka már régóta foglalkozik az árvaház létesítésének tervével. Tekintettel arra, hogy a belvárosban alkalmas telek erre a célra nem áll rendelkezésre, a Matica igazgatósága szerdai ülésén úgy döntött, hogy az új árvaházat az egyik alapítványi helyen a Szajlovon építi fel. Az igazgatóság megbizta a szűkebb bizottságot az építési tervek elkészítésével és a költségvetés kidolgozásával.

— Uj ügyvéd. Noviszadról jelentik: Dr. Tisza András szubotici ügyvédjelölt pénteken Noviszadon az ügyvédvizsgáló bizottság előtt, amelynek elnöke dr. Bugoszlavjevic Emilján felelősséget bíró volt, sikerrel letette az ügyvédi vizsgát.

2500 DINÁR JUTALOM

készpénzben és további 20 értékes jutalom árban a legmegfelelőbb elnevezésért „Baltic” svéd rádiógyár legújabb készüléke részére. Utalgazítás díjmentesen kapható képviselőinknél vagy közvetlenül nálunk.

VIKING — ZAGREB

Ulica baruna Jelačića broj 2

SOMBORI BALTIC KÉPVISELET SVETLO SOMBOR

5771

— Titokzatos öngyilkosság Titelen. Noviszadról jelentik: Csütörtökön hajnali három órakor Banján Ilonka titeli leányt ágyában átlótt szívével holtan találták. Banján Ilonka már huzamosabb idő óta szoros barátságot tartott fenn egy pancsevoi kereskedelmi utazóval, aki történetesen szerdán újból Titelre érkezett és éjjel két óráig a leánnyal vigtársaságban töltötték az estét. Ami azután történt, az még nincs kiderítve. A kereskedelmi utazó vallomása szerint Banján Ilonka, amikor az utazó hazakiért, a leányt, bement a szobába, lefeküdt az ágyba és revolverrel szívenlőtte magát. A helyszíni szemle megállapította, hogy a leány az ágyban feküdt, de a revolver tőle két méterre a földön hevert.

— A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Érdekes képek, cikkek, regény, gazdag rovatok és külön kotta melléklet teszik változatossá az új számot, amely darabmellékletül a »Szerelmek iskolája« című francia vígjátékot adja. A Színházi Élet a Literária árusítójánál kapható.

— A kocsi haláragázolt egy titeli kisleányt. Noviszadról jelentik: Titelen csütörtökön Grenz Mijo téglagyári fuvaros teherkocsijával elgázolta Fischer Tini hároméves kisleányt, aki a helyszínen meghalt. A fuvaros ellen gondatlan-ság miatt megindult az eljárás.

— A »kulturskandalum.« Ilyen című tudósításunkra dr. Jojkics Vladan, noviszadi orvos annak a közlését kéri, hogy a felelősséget a bíróság nem egészében hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét. A felelősséget a bíróság hatályon kívül helyezte a sértett dr. Aradzski Mitának megítélt kártérítés összeg megfizetésére vonatkozó rendelkezést és a semmitőszék elutasította a sértett semmiségi panaszát, míg dr. Jojkics nem is nyújtott be semmiségi panaszt.

— Meghalt az oszjeki kereskedelmi kamara elnöke. Weisz Gyula, az oszjeki kereskedelmi kamara elnöke Franzshadban szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt. Halála nemcsak Oszjeken, hanem az egész ország gazdasági köreiből általános részvételt keltett.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát egy öregasszony. Noviszadról jelentik: Pénteken hajnali három órakor Kabat Viktoria, csenei szállási hatvannyolc éves háztartásbeli alkalmazott, Hirsch Károly szállásán a padlason felakasztotta magát és amikor rátaláltak, már halott volt. Milisics Andrija rendőrkapitány és dr. Ninkov Szevján kerületi orvos csak a beállott halált állapították meg. Az öngyilkos gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és ez kergette a halálba.

— A nyilatkozat-háború epilógusa. Noviszadról jelentik: A semmitőszék pénteken foglalkozott Gerő Vince szrbobrani római katolikus káplán sajtóperével, amelyet Szendula Sándor földműves indított ellene. Gerő és Szendula között még régebben nyilatkozatháború volt és egyik röpiratáért Szendula és társai beperelték Gerőt káplánt. A noviszadi törvényszék Gerőt sajtó utján elkövetett becsületsértésért ezer dinár pénzbüntetésre ítélte, de a felelősséget bíróság felmentette és a felmentő ítélet most a semmitőszék is jóváhagyta.

— Tűz Noviszadon. Csütörtökön délelőtt Noviszadon kigyulladt az Epreucca 71. szám alatti ház, amelyben Grünfeld János pékmester műhelye van. A tűz rohamosan terjedt és mire a tűzoltók kiértek, már az egész tető lángokban állott. A tűzoltóknak nagynehezen sikerült a tüzet lokalizálni, de az épület teteje a lángok martaléka lett.

— Gyilkosságért három évi fegyház. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék három évi fegyházra ítélték Micsin Omér mezőbört. aki verekedés közben késsel halálosan megsebesítette Mijatov Szevicszláv nevű haragost. A vádlott az ítélet ellen felebbezett.

TERASSZ MOZI, PALICS (A NAGYVENDÉGLŐ KÁVÉHÁZÁBAN)

Csütörtök és péntek
június hó 7.-én és 8.-án
este 9 órakor:

Szerelmi játék (Liebelei)

A Schnitzker drámája után

Főszereplők:

Eve'in Holt, Henry Stuar, Vivian Gibson

— A városi zeneiskola szombati növendékhangversenye. A városi zeneiskola június 9-én, szombaton délután négy órai kezdettel tartja meg második évzáró hangversenyt, amelyen a következő növendékek szerepelnek: Kádas Zsófi, Molnár Ilonka, Mért József, Schiller Magda, Radics Vilmos, Tóbi Kálmán, Csifári Margit, Fürst Renée, Kellert István, Resch Margit, Donáth Antal, Hütter Klári, Hoffmann Matild, Manojlović Saveta, Nagyvarjas Etelka, Kladek Piroška, Dimitrijević Helén, Koch Jolán, Bermel Miklós, Eisler Piroška, Sárics Gizi, Demek Ferenc és Scheffer Klári.

— A Mi Világunk új száma többek közt a következő cikkeket közli: Harminc jegy, Regényfordítás, a Tolsztojtanulmány befejező része, Markovics Mihály szinikritikája, Vig Lajos: Bolondgombák, Gergey Boriska cikke, Kristály István, Solyos Bea, Kirjakovics Branislav versei, Heinz Vilmos novellája és a szokott rovatok.

— Betörésen tetten értek egy diákot. Szomborból jelentik: Kedden este nyolc óra tájban Sztaniszen Matheisz György gazda lakására, amíg a házbéliek a tanyán dolgoztak, a nyitott ablakon keresztül bemászott egy tizenhároméves gimnazista és a szekrényt feltörve nyolcszáz dinárt elvitt. Amikor a lakásból az ablakon keresztül távozni akart, hazaérkezett Matheisz felesége, mire a fiatal tolvaj a tárcából kétszáz dinárt kivett és a többit a tárcával együtt az ágy alá dobva az ablakon kiugrott. A csendőrség a fiatalokor tolvajt feljelentette a szombori ügyészségnél.

— A Tolnai Világiapja legújabb száma az érdekes képek és olvasnivalók gazdag tárháza. A népszerű hetilap, amely külön kötetben ad regénymellékletet, a Literária árusítójánál kapható.

— Szépségápolás. Hajszálak, redők, anyajegy, szemölcs végleges eltávolítása villannyal. Hámlasztókurák és kétfénykezelés. Kaphatók saját készítményű szepelő, máfolt, mittesszer, pattanás elleni és arcfehéřítő krémek, arcvizek, puderek stb. Olcsó bérletrendszer. Vidéki megrendelést utánvétellel. Tanítványokat kiképeznek. Roth Olga kozmetikai intézete Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4.

— Grafológiai elemzések Novivrbáson. Winterry, az ismert grafológus, külföldre való elutazása előtt rövid ideig Novivrbáson, majd az oszjeki közönség meghívására Oszjeken ad grafológiai elemzéseket.

CHINOFERRIN

kina vasbor a legkiválóbb győyszer vérszegényre és súlyos betegségből lábadozóknak. Kapható a gyógyszerárakban vagy a fölerakatainál: Mr. M. Kleščić gyógyszerész Samobor

— Jegyzőhelyezések. Gruics Milivoj novakanizsai jegyzőt Mokrinba, Vidics Milán mokrini jegyzőt pedig Sztrakanizsára helyezték át a jövő hónapban megtartandó jegyzőválasztásig.

Dr. Reők Iván sebész és operatőr, a nyári hónapokban lakásán, Jelašićeva ul. 1. sz., csak délelőtt 9—11 óra között rendel, a nap többi részében található Palicson, Horgoški put. Telefon: Palics 5.

Hova megyünk oszonnára? Srpski Kralja (Bárány), ahol csokoládés és habos kávét és legjobb süteményeket kapunk.

Fej-, váll- és ágyékfájdalmaknál, idegfájásoknál, csipőszaggatásnál és zsábnál a természetes »Ferenc József« keserűvíz rendkívül hasznos háziszser, melyből kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kiöblítjük. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi »Ferenc József« víz kitűnő gyomor- és béltisztító szer. melynek hatása gyors és biztos. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SZÍNHÁZ

Kisértetek

Ibsen-centennárium a Népkörben

A szubotici Népkör kulturmunkájának kezdetét jelenti hihetőleg az a színlelőadás, amelyet a világszerte megünnepelt Ibsen-centennárium alkalmából rendezett a kör kulturbizottsága szerdán este. A műfelénk dülő operette-kultúra sivárságában üdítő ozaisként hat ez az első komoly kísérlet, amely a színpadról komoly irodalmat akar megszólaltatni. Eddig csak divatos operetteket és könnyű fajsúlyu vígjátékokat láttunk a műkedvelőktől és így kétszeres örömmel kell üdvözölni ezt a bátor vállalkozást, amely előadásra merté tüzni Ibsen »Kisértetek« című drámáját. A közönség mindjárt az első alkalommal rácsófolta arra a hivatásos színigazgatók és műkedvelő rendezők által egyformán hangoztatott önkényes ráfogásra, hogy csak a könnyű, mulatságos darabokat fogadják szívesen, mert a Népkör terme zsufoltabb volt, mint valaha. A közönség mindig és mindenütt szívesebben látja a színpadon a komoly művészetet, mint a léha elkápráztatást és műkedvelőink, akiknek kötelességük volna a kevésbé fejlett izlésű közönség nevelése és tanítása, remélhetőleg okulni fognak az Ibsen-est sikerének példáján.

Az előadás előtt Szentleki Kornél tartott értékes és élvezetes felolvasást Ibsenről, vázolja a nagy író helyét a drámaírodalomban és találó szavakkal mutatva rá Ibsen igazi jelentőségére, amely az új polgári dráma életrehevésében keresendő. A közönség feszült figyelemmel hallgatta a mindvégig alapos felkészültséget bizonyító okos és lebilincselő előadást és hosszasan tapsolta a kitűnő előadót.

Amikor fellebbent a függöny, szinte

döbbenet eszméltünk rá, hogy műkedvelők interpretálásában fogjuk Ibsen hallani és — őszintén megvallva — nagyon tartottunk attól, hogy ez a feladat meghaladja a műkedvelők erejét. Merész vállalkozás a »Kisértetek«-et diletánsokkal színrehozni és a szereplők dicseretére szolgál, hogy nehéz feladatukat kitűnően oldották meg. Garay Béla rendezte az előadást és így elsősorban az ő érdeme, hogy az első jelenettől kezdve igazi ibseni hangulat áradt a színpadról és hogy a szereplők úgy külső megjelenésükben, mint benső tartalmában is igazi ibseni alakok voltak. Az első felvonásban talán még nem találták el mindenütt az igazi hangot, a második és harmadik felvonásban azonban már teljesen belelélték magukat a számukra szokatlan és idegen hangulat- és érzésvilágba és nemcsak műkedvelők, hanem színészi mértékkel mérve is kitűnő előadásban vitték magukkal a közönséget úgy és oda, ahogyan és ahova Ibsen akarta.

Oszvald nehéz szerepében Garay Béla végre alkalmat kapott a tehetségéhez és színészi ambícióihoz méltó alakításra. A terhelt, az elmebaj csirait magában hordó beteg festő alakja töretlen, felfelé lendülő vonal, hibátlanul kidolgozott alakítás Garay elgondolásában. Minden hangsúlyának és minden gesztusának megvan a maga jelentősége és látszik, hogy mélyen foglalkozott ezzel a szereppel. Alakítása a tudatos művészi produkció csúcspontját éri el a nehéz utolsó jelenetben, amikor Oszvald megőrül és a dráma zárószavainak velőkéig ható, megborzongató színt tudott adni. Méltó partnere volt Alvingnek szerepében B. Török Mancsi. Rég tudjuk róla, hogy egyike leghasználhatóbb műkedvelőinknek, most azonban a kiváló drámai színésznőt ismertük meg benne. Az örök martíriumot vállaló, szenvedő anya alakját annyi melegséggel ruházta fel, a hangja olyan őszintén asszonyi és könnyes volt, hogy teljesen feledtetni tudta azt is, hogy finom organuma nem tudott mindig megbirkózni az erősebb drámai kitörésekkel. Őszintőn, az igazi tehetségét magától értető eszközeivel játszotta meg a legnehezebb jeleneteket is, mintha a színpad volna az igazi hivatása. Manders lelkészben Köhalmi Pál a tulzot kötelesegteljesítés evangéliumát hirdető pap csethü portréját adta. Ezelőtt csak egyszerű látuk komolyabb drámai szerepben és az azóta eljátszott sok operett-bonviváni és táncos szerep után csak annál jobban lehet értékelni ezt a teljesen egységes, majdnem hibátlan és ugyancsak őszintőn művészi alakítást. Sándorfi Béla játszotta Engstrand asztalost, ő azonban nem tudta magát egészen beleélni szerepébe, amelyet túlságosan megjátszott és a hangja is gyakran hamis volt, nem is szólva arról, hogy furcsa, természetellenes modulációval — a hang remegtetésével — akarta kifejezni a színelést. Sándorfi még új műkedvelő és más szerepkörben sokkal jobban megállja a helyét. A csinos és temperamentumos Gyeizse Ilus sem tehet róla, hogy más szerepkörre való és Regina hangjai nem az ő szótárából valók.

A jelentéktelen hibák azonban mítsem vonnak le a rendes színházi előadások viszonylatában is kitűnő előadás értékéből és a szereplők ezalkalommal igazán részolgáltak azokra a lelkes tapsokra, amelyekkel a közönség még a függöny végső legördülte után is ünnepelte őket.

László Ferenc

Kabaré-est Palicson. Vasárnap este Palicson a Vigadó nagytermében Pietsch Ferencné rendezésében kabaré-est lesz a Vöröskereszt egyesület javára. Az est műsora a következő: 1. Mozart trió, előadják Hermann Ottó, Kocsi Klemens, Grünher Heda. 2. Énekszóló: Zavadovszka Povlené, a pétervári opera volt tagja. 3. Műdalok, énekl Hanauer László. 4. Ének-duett: Zavadovszka Povlené és Rákosi Berciné, zongorán kíséri Kladek Magda. 5. Komikus tánc, lejtí Wurst Lajos. 6. A modern házasság, páros jelenet, előadják szerb nyelven Csernik Bözsike és Barta Mancsi. 7. Geiger Edith, a bécsi »Kunst Akadémia« növendéke Wilde Oszkár »Salome«-jából ad elő egy jelenetet. 8. Toborzó tánc, lejtik Czibor Juliska, Czibor Teri, Csernik Bözsike, Barta Mancsi, Szkliva Bözsi, Kiss Jolán, Tóbiás Maca. 9. Egy felvonásos vígjáték: »Gyáva fráter«, előadják a katolikus legényegylet tagjai: ifj. Wagner Ferenc, Szabó János, Nöszt Béla és Krnyájszki Pál. Az egyes számok előtt Richter János gyógyszerész konferál.

Gleichenberg

fürdő

Stájerország Ausztria

Április 15 — Október 15

Hurutok, asztma, tüdőgyulladás, szívbalajok. Hires gyógyforrások, természetes szénasav fürdők, balneológiai, pneumatikus kamrák.

Teljes panzió 8 szillingől kezdve.

Prospektusok!

Kurkommission Gleichenberg

SPORT

Az olasz csapat heroikus küzdelme az uruguay világbajnokokkal

Az uruguay csapat csak nehezen tudta megszerezni a győzelmet — A második féldőben negyedórán át taccsra játszottak az uruguayak — Az olasz csapat volt a többet támadó fél

Argentina és Uruguay vasárnap játszik le a döntőt

Amszterdam, június 6.

Az amszterdami stadionban csütörtökön játszották le a futballtorna utolsó előtti fordulóját, amelyben Argentina Egyiptommal, Uruguay pedig Olaszországgal került össze. A világbajnokság négy legkiválóbb csapatának mérkőzése iránt az eddigieknél is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg, mert ekkor dőlt el, hogy kik kerülnek a döntőbe. A fogadó-

tárnak akadt is kitünő helyzete, de idegesen mellé lött. A 32-ik percben kapta Egyiptom az utolsó gólt. Cerro hosszú

lövését a kapus ki akarta rugni, de Ferreira résen állt és lábát a labda elé tartva, megszerezte a hatodik gólt is.

Uruguay—Olaszország 3:2 (3:1)

A mérkőzés favoritja Uruguay volt, de a szakkörök biztosak voltak abban, hogy Olaszország nem adja olesón a győzelmet. A mérkőzés beigazolta, hogy

igazuk volt azoknak, akik az olasz csapatban rejlő nagy képességekben bíztak. Az olaszok olyan játékot produkáltak, amilyent egyetlen európai csapat sem

Az olasz halvesor

irodák óriási forgalmat bonyolítottak le, mert a spanyolok súlyos veresége után sokan hittek abban, hogy az olaszoknak sikerülni fog a világbajnokot is kiverni. Ez a tipp még sem vált be, a fogadásokon azok kerestek, akik továbbra is kitartottak Uruguay mellett, amely erős és nyílt küzdelem után győztesen került ki. Ugyancsak győzött Egyiptom ellen Argentina is úgy, hogy a világbajnokság most már a két délamerikai csapat között fog eldőlni.

Argentina—Egyiptom 6:0 (3:0)

Argentina megsemmisítő fölényrel valóssággal leseperte a pályáról az egyiptomi legénységet, amely lelkes odaadó küzdelme mellett is kénytelen volt meghajolni a délamerikai csatárok hatalmas látéktechnikája előtt. Argentina olyan formát játszott ki, hogy a mérkőzésen jelen volt futballszakértők véleménye szerint biztosan győzni fog a vasárnapi döntőn, Uruguay ellen. Különösen a csatársora mestere a futballnak, de sokat árult el a halvesor is, míg a közvetlen védelem higgadt, fölényes játéka valóságosan elragadtatta a közönséget. Egyiptom jóval kevesebb technikai tudással rendelkezik, a délamerikaiakhoz viszonyítva és így hiába játszottak szívvél, lélekkel, hiába volt lendület, semmit sem használt.

Veszélyes egyiptomi támadásokkal indult a játék, de a 11-ik percben már megszületett az első délamerikai gól. Orsi centerezését, a nagy rősszel befutó Ferreira védhetetlenül belőtte (1:0). Ujabb argentiniai akciók után a 29-ik percben Ferreira fejes gólja következett (2:0), majd hosszabb mezőnyjáték után, amelyben Egyiptom lelkesen támad, a 40-ik percben Tarasconi szabadrugása repült gólbá (3:0).

A második féldőben Argentina már nem törekedett újabb gólokra, a csatárok játékában inkább a technika jutott érvényre, azonban így is estek a gólok. Már a 8-ik percben Tarasconi lött gólt a kifutó kapus mellett (4:0). A 17-ik percben ugyancsak Tarasconi küldte hála-lóba Ferreira pompás löbóját (5:0). Egyiptom még most sem adta meg magát, becsülettel küzdött tovább. Mok-

mutatott még Amszterdamban és teljesen méltó ellenfelei voltak a világbajnoknak. A mérkőzést Uruguay fölényesen kezelte, de az olaszok hamarosan átvették a támadást és hihetetlen lelkesedéssel egyik rohamot a másik után intézték az uruguay kapu ellen. A 8-ik percben szép olasz támadásból Belontizzi belőtte a vezető gólt. A közönség biztatására tovább támadtak az olaszok és a 16-ik percben Levretto éles lövését Andrate csak szerencsével vágta ki kórnerre. Negyedórán olasz fölény után az uruguayiak vették át az offenzívát és a 22-ik percben Cea kiegyenlített. Az olasz védelem idegesen játszott és sorozatos hibákat követett el. A 28-ik percben Compolo belőtte Uruguay második gólját, a 32-ik percben pedig Scarone a harmadikat. A szünet után néhány percig még Uruguay támadott, de aztán az olaszok kerültek fölénybe, amelyet a játék végéig tartottak. A 15-ik percben Levratto kicselezte Andratet és husz méterről védhetetlen gólt lött. A közönség frenetikus biztatására viharos olasz ostrom kezdődött. Az uruguayiak állandóan védekeztek és — taccsra játszottak. A 28-ik percben Chiawionak kitünő helyzete volt, de emberbe lött. A 34-ik percben Baloncieri lövését az uruguayi kapus kórnerre tolt. Az utolsó percekben mindkét csapat lefékezett.

Szombor—Oszijek 4:2 (2:2)

A mérkőzés mindvégig erős iramban mindamellert teljes fairén folyt le. Az oszijekai csapat kezd, de a szomboriak nyomban támadásba mennek át és már a harmadik percben kórner érnek el, a kórner az oszijekai kapus fogja, azonban a rárohanó Sziñiosz a labdát kezéből a kapuba nyomja. További szombori támadások következnek és a 11-ik percben Breuer kórner rugásából Szapanos gólt rug. Az oszijekiek csak a 15-ik percben szabadulnak fel és veszélyes támadásaikat Csányi a büntetőterületen kézzel tartja fel. A megítélt 11-est Szivek értékesíti. Ezután sorozatos, veszélyes oszijekai támadások következnek. A 23-ik percben Pichler védhetetlen gólt

Vasárnap játszik le a futballvilágbajnokságának döntőmérkőzését, amelyre már minden jegy elkelt és óriási azoknak a száma, akik a legnagyobb fáradozással sem tudtak maguknak belépőjegyet szerezni. A döntőre mindkét csapat erősen készül. Az uruguay-i berkekben bizakodó a hangulat és az elhangzott nyilatkozatokból is kitűnik, hogy erősen számítanak a világbajnokság megtartására. Ezekre a nyilatkozatokra Argentina nagy opportunitással válaszol és egyre csak az hallatszik részükről:

— Majd meglátjuk...
Bizony: majd meglátjuk. A vasárnapi csatán eldől, hogy melyik a jobbik, Uruguay vagy Argentina.

Vasárnap játszik le a harmadik és negyedik helyért Olaszország és Egyiptom is. mérkőzésüket. Az olaszok az eddigi küzdelmekben bebizonyították, hogy már az elsők közé tartoznak, de főképp az Uruguay elleni mérkőzés után állapítható ez meg. A délamerikai világbajnokok csak nehezen tudta megszerezni a győzelmet, amelyhez kis szerencsével az olaszok is hozzáúthattak volna. Mindenesetre izgalmas küzdelemre lehet számítani a harmadik helyért, amelyre a nagyobb tudással rendelkező olaszoknak van több esélyük.

A második féldő az oszijekiek erős támadásával kezdődik. Eleinte úgy látszik, hogy a szomboriakat súlyos vereség fogja érni, azonban a védelem pompásan dolgozik. A 6-ik percben a szomboriak erősítik a tempót és támadásba mennek. Dobrenov szabadrugását Breuer kapura lövi, amit a kapus Sifnios elé üt, aki gólbá vágja. A 17-ik percben Dobrenov lefut, ideális centerét Sifnios a kapuba fejezi. A 25-ik percben erős szélvihar támad, amely az oszijekai csapatot segíti, de eredményt így sem tudnak elérni. A szombori csapatból különösen Sifnios, Dobrenov, Smidt és Klein, az oszijekiből Koestek, Maasz, Fundelics és Anducics játéka volt elsőrangú. Molnár jól bíraskodott.

NOVISZAD

NAK—Postások 7:1 (3:0)

Radnicski—Vasutasok 6:0 (0:0)

OSZIJEK:

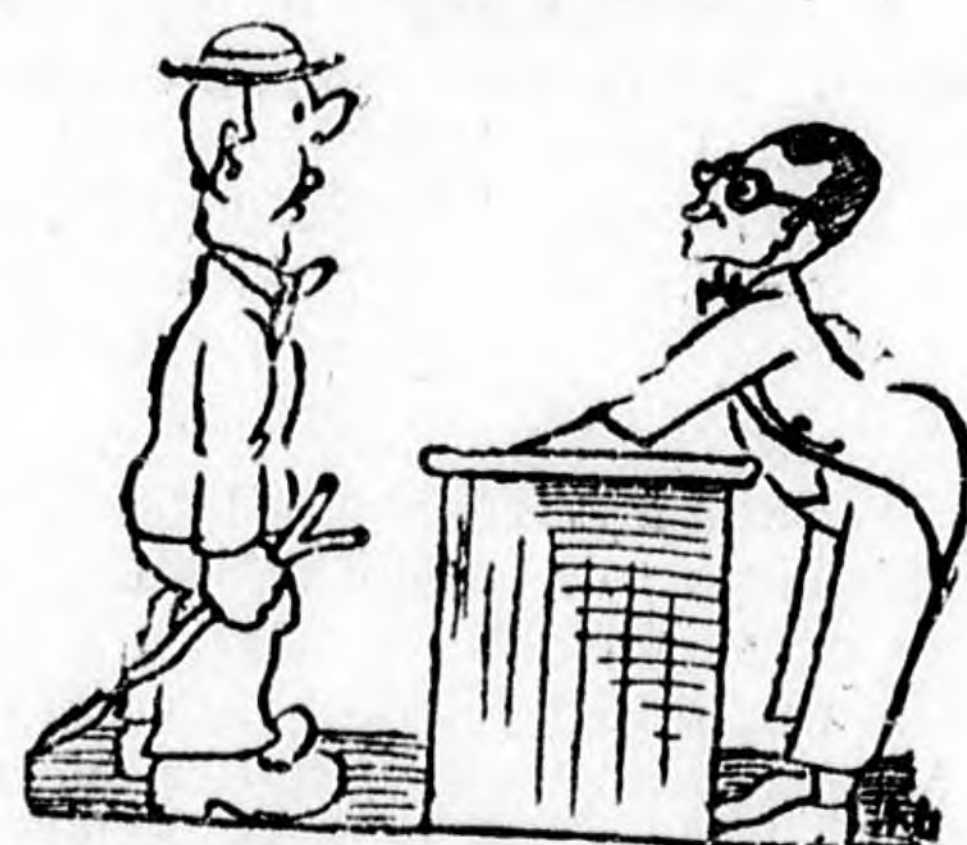
Oszijek B. válogatott—Szombor B. válogatott 3:1.

Noviszadi vívók a beogradi vívóversenyen. A beogradi országos vívóversenyre a noviszadi Juda Makkabi is kiküldte vívóit. A versenyen a Makkabi színeiben Mojzes Gúza, Kovács István, Korodi Sándor, Székely György, Schwarz László és Gál Imre vesznek részt.

Tennisverseny Sztaribecsejen. Sztaribecsejről jelentik: Sztaribecsej és Vrbász teniszesei a napokban barátságos mérkőzést rendeztek Sztaribecsejen, amely a következő eredményeket hozta: Női egyes: Hauslohner Irénke győzött Galambos Ilonka ellen, Schumacher Aranka Abodics Gézáé ellen. A férfi egyesben Wenzera Ottó győzött dr. Gortva János és Galambos István Abodics ellen. Női páros: Myrlene, Galambos győztek Abodicsné és Farkasné ellen. Férfi páros: Wenzera és Freud győz Galambos és dr. Gortva ellen. Vegyes páros: Galambos és Galambos Ilonka győz Abodics és Abodicsné ellen; Wenzera és Hauslohner Irén győz dr. Gortva János és Székely Rózi ellen.

Noviszadról külön hajó indul a beogradi Derbyhez. Noviszadról jelentik: A Petár trónörökös nevével viselő vajdasági lovaregylet június 17-ikén vasárnap a Beogradban megtartandó Derbyhez külön hajót indít, amely Noviszadról reggel kilenc órakor indul és Beogradból este nyolc órakor tér vissza. A különhajó közvetlenül a beogradi versenypálya közelében áll meg. A résztvevők számát korlátozzák és ezért jelentkezéseket csak a hó 17-ikéig fogad el a lovaregylet (Bácskai Hitelbank, Kralja Alekszandra-uca 7.), továbbá a Bácsmegyei Napló fiókiadóhivatala, a Putnik, a német könyvkereskedés, a Szlávia könyvkereskedés és a Bureau Rada. A hajójegy oda-vissza száz dinárba kerül.

KINTORNA

— Goethe művei már életében nagy népszerűségnek örvendtek.
— Na hallja, hisz akkor nem volt még sport és mozi.

*
Két nő beszélget:
— Miért szakítottál a kövér gabonással?
— Mert a szerelmet promptra kívánja és a fizetésnél szereti a határidő üzleteket.

*
Két férfi beszélget a kávéházban.
— Nézd azt a csinos telefonoskisaszonyt a másik asztalnál.
— Honnan tudod, hogy telefonoskisaszony?
— Már kétszer kiabáltam feléje, hogy halló, halló és egyáltalában nem reagál.

*
Bruzala ujságolja a kávéházban a barátainak:
— Most jövök a biztosító társaságtól. Biztosítottam magam tüzvész, betörés és a feleségem halála esetére. És csináltam egy legújabb módszerű biztosítást a földrengési károk ellen is.
— Jó, jó — feleli egyik barátja. — Megértem, hogy tüzvész és betörés ellen biztosított magad. Megértem, hogy biztosított magad a feleséged halála esetére is. De a földrengés ellen? Hát hogy csinálsz te földrengést?

KÖZGAZDASÁG

Kétszázötvenhét fizetésképtelenséget jelentettek be a noviszádi Hitelező Védőgyeletnél

A Hitelező Védőgyelet közgyűlése

A noviszádi Hitelező Védőgyelet csütörtök délután öt órakor tartotta meg a noviszádi tőzsdepalotában levő egyesületi helyiségében évi rendes közgyűlést, amelyen a tagok tekintélyes számban vettek részt.

A közgyűlést Rainer Simon gyáros, a Védőgyelet elnöke nyitotta meg. Frank Miroszlav, a Védőgyelet igazgatója terjedelmes és nagy érdeklődéssel hallgatott jelentést terjesztett elő, amely behatóan foglalkozott az elmúlt év gazdasági eseményeivel, a gazdasági válság okaival és annak kihatásával, amely az egyre szaporodó fizetésképtelenségekben és csődökben jutott kifejezésre.

A jelentés szerint az elmúlt évben 217 fizetésképtelenséget jelentettek be a noviszádi Hitelező Védőgyeletnél, ezek közül negyvenkettőt bíróságon kívül intéztek el, 117 esetben csődeljárás volt, harminckilenc fizetésképtelenségi esetben nem alakult meg a hitelezők konzorciuma, két eljárás eredménytelen és tizenhét elintézetlen maradt. A 117 csőd esetből 15 a noviszádi kerületi törvényszék, 23 a szubotici, 33 a szombori, 12 a pancsevői, 7 a velükikindai, 10 a hecskereké és 10 a belacrkvai törvényszék területére jutott, míg 7 a Vajdaság többi helyein fordult elő. Az aktívák és passzívák arányáról csak 14 esetben vannak hiteles adatok, ezeknél az aktívák 6.192.547.63 dinárra rugtak, míg a passzívák 16.018.774.86 dinárt tettek ki.

A Hitelező Védőgyelet az elmúlt évben inkasszó és tudakozódó irodát létesített, amely igen eredményesen működik. Az egyesület az ország 315 helyén bizalmiférfiakkal rendelkezik és ezeknek a száma a szervezet kiépítésével folyton növekszik. Az információosztály 1116 tudakozódásra adott felvilágosítást és tervbe vették tudakozókataszter létesítését is.

Miroszavljevics Lázár felszólalása után a közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottságnak megadta a felmentvényt és köszönetet mondott működésükért.

Az évi költségvetés letárgyalása után Löwy Mátyás olvasta fel a kiküldött bizottság javaslatait az alapszabályok módosítása tárgyában, amelyeket rövid vita után a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Miroszavljevics Lázár javaslatára a közgyűlés végül köszönetet mondott Frank Miroszavlavnak, a Védőgyelet távozó igazgatójának eredményes és kitünő munkájáért.

A közgyűlés ezután az új igazgatóságot választotta meg, amelynek tagjai lettek: Rainer Simon, Hajós Gyula, Löwy Mátyás, Haas Ödön (Novivrbász), Elek Jenő, Löwenberger Artur, Krajaevics Gyula, dr. Königstättler Ottó, Frank Miroszlav, Weiskopf Károly, Weisz Vilmos, Székely Arnold, Schönberger Jenő, Zwiebach József, Miroszavljevics Lázár. Az igazgatóságnak hivatalból tagja dr. Handler Zsigmond, a Védőgyelet ügyésze.

A felügyelőbizottság tagjai lettek: Löwinger András, Gold Béla és a Meszarovics és Pavlovics beogradi cég egyik beltagja. Az új igazgatóság szombaton délután fél hét órakor tartja első ülését.

Beruházási kölcsönt vesz fel Pancsevó. Pancsevóról jelentik: Pancsevó város vezetősége tárgyalásokat kezdett az állami jelzálogbankkal ötmillió dináros beruházási kölcsön felvétele ügyében. A kölcsön felvétele azért vált szükségesé, mert az uccaburkolat olyan rossz állapotban van, hogy annak kijavítását tovább halasztani nem lehet. A városi gázgyár vezetői szintén megrongálódtak és mulasztatlanul szükséges a csövek kicserélése, mert a gázvesztés nagyon jelentékeny. Szükséges ezenkívül új vezetékek kiépítése és a városháza épületének kijavítása. Ezeket a munkálatokat a város jövedelmeiből nem lehet fedezni annál is inkább, mert

Pancsevó az idei és az elmúlt évben több, mint két és félmillió dinár tartományi pótdát köteles befizetni, ami a városi pótdátok emelését lehetetlenné teszi. A városi tanács ezért kölcsön felvételét határozta el, de a tárgyalások még nem fejlődtek be.

Új gazdakör. Dr. Bugarszki Koszta, a Bácskai Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának vezetője előadást tartott a szombori határban levő ciszovói szálláson a gazdasági teendőkről. Az előadás után a gazdák megalakították a gazdakört, melynek elnökévé Vlaskalics Zsivkót választották meg.

TŐZSDE

Zürich, június 8. (Zárlat.) Beograd 9.1325, Páris 20.40, London 25.33 és egyenlő, Newyork 518.825, Brüsszel 72.425, Milánó 27.32, Amszterdam 209.425, Berlin 124.03, Bécs 72.99, Szófia 3.745, Prága 15.375, Varsó 58.175, Budapest 90.58, Bukarest 3.20.

Szentai gabonaárak, június 8. A pénteki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 340—345 dinár, új buza 240 dinár, tengeri morzsolt 287.50—290 dinár, takarmányárpa 265—270 dinár, zab 260—262.50 dinár, rozs 320—325 dinár, heremag 1800 dinár, bab 340—345 dinár, burgonya 220 dinár, örlemények: nullás liszt gg 535 dinár, nullás liszt g 535 dinár, kettős főzöliszt 515 dinár, ötös kenyérliszt 485 dinár, hetes 355 dinár, nyolcas 280 dinár, korpa 260 dinár, konkolydara 280 dinár. Irányzat: változatlan. Kínálat, kereslet: csekély.

Szombori terménytőzsde, június 8. Buza bácskai vasut 345—350, zab bácskai vasut 260—262.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 290—295, takarmányi 63—64 kilós 300—305, tavasi 65—66 kilós 320—325, tengeri bácskai vasut 288—292, lisztek: Ogg 470—490, Og 470—490, kettős 450—470, ötös 430—450, hatos 405—425, hetes 330—340, nyolcas 240—250, korpa finom 205—215.

Noviszadi terménytőzsde, június 8. Buza bácskai 77—78 kilós két százalékos 347.50—350, bácskai 78—79 kilós két százalékos 350—352.50, bácskai tiszavidéki 78—79 kilós két százalékos 352.50—355, délbánáti 78—79 kilós két százalékos 347.50—350, felsőbánáti 78—79 kilós két százalékos 345—347.50, Zab bácskai 265—270, szerémi 265—270, makedoniai 222.50—227.50, Tengeri bácskai 290—295, bácskai fehér 300—305, bánáti 290—292.50, szerémi 290—295. Lisztek: Ogg és Og 475—485, kettős bácskai 460—470, ötös bácskai 440—450, hatos bácskai 420—430, hetes bácskai 350—360, nyolcas bácskai 240—245, korpa bácskai jutazsákokban 215—220.

Budapesti gabonatőzsde, június 8. A gabonatőzsde irányzata szilárdabb. A készárúpiac 10—40 fillérel emelkedtek az árak, a határidőpiacon is magasabb árak kerültek felszínre. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza októberre 30.70—30.96, zárlat 30.86—30.88, márciusra 32.80—33, zárlat 32.88—32.90, rozs októberre 26.42—26.52, zárlat 26.44—26.46, márciusra 28.34—28.38, zárlat 29.36—29.38, májusra 25.20—25.30, zárlat 25.24—25.26.

Budapesti értéktőzsde, június 8. Magyar Hitel 85.2, Osztrák Hitel 48, Kereskedelmi Bank 116, Magyar Cukor 179, Georgia 15.1, Rimamurányi 104.7, Salgó 68.7, Kőszén 832, Bródi Vagon 40.2, Beocsin Cement 239, Nasici 188.5, Ganz Danubius 164, Ganz Villamos 142, Athenaeum 40, Nova 51.9, Levante 23.2, Pesti Hazai 216. Irányzat: lanyha.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 434 (—), Apatin 528 (—10), Bogojevó 508 (—6), Vukovár 420 (0), Palánka 415 (+4), Noviszad 419 (+5), Zemun 392 (+4), Pancsevó 375 (+7), Szmederevó 446 (+6), Orsova 364 (+7). Dráva: Osziyek 258 (—10). Száva: Mitrovica 360 (—12), Beograd 338 (+4). Tisza: Szentá 416 (—2), Becsej 360 (+1), Títel 449 (+4).

Louis Hémon:

AZ ÖKÖLVIVÓ

Sportregény

(29)

A fájo szegény gyászfátyola ismét ráborult a brit szigetekre és ezernyi lelkes angol hazafit kísértett folyton, mindenütt a szemérmetlen, állatias fekete alak, akinek nagy duzzadt száján ülő vigyorgás Angolországot gyalázza.

De ime! Néhány titokzatos sor bujlik meg a későbbi cikkben: valamely beavatkozás lehetősége... Talán hamarosan nyilvánosság elé kerül... Tudós sportlírifiak, — az ország színjava — felfedezése... lelkiükre vették a nemzeti megaláztatást és a homályban dolgoztak...

A történet lassankint kis részletekben napvilágra került, az érdeklődés középpontja a csodálatos legenda: a Brit Bajnok-felfedező Szövetség. Történelmi, híres neveket emlegettek, kábitott a velük kapcsolatos mérhetelen vagyon, kincsesház. Végül az ütőkártya: a csodálatos, páratlan tehetségű ember váratlan felfedezése, akit nyilvánvalóan Albion védő istene küldött, hogy a »Nagy revanche« első eszköze legyen.

A szerződés aláírása napján Deptfordban és Hammpsteadben vívott különböző próbamezők a legjobban értesült újságírók tolla alatt is bonyolult hálózatú, óriási vizsgasorozatává váltak, amelyben a hármas királyok minden törekvő atlétája résztvett, ahonnan a legértékesebb férfiak lehajtott fejjel távoztak, megvetéssel félrelétek őket, hogy helyet adjanak az élő csodának, a pompás ökölvívó gépnek: Battling Malonenak.

Az újságok és sporthírlapok első oldalán, A Sportsman és a Sporting-Life Fleet-Street-beli állandó kiállításán, minden könyvkereskedés kirakatában a mérközéshez öltözött Battling Malone fényképe vonta magára az emberek tekintetét.

Az ökölvívás iránt nem érdeklődő közömbö-

sek is megálltak néhány percre Pat fényképe előtt, szájátva bámulták meglepő méretű, kidomborodó mellét és vállát; a szakértők elábrándozták az oldalait és gyomrát páncélként övező izomcsomók és lapok láttára, mások vakmerő tekintetének, erőteljes állkapcsának és harcos állatra emlékeztető arcának beléjük vésődő képét vitték magukkal.

És valami történt, amit Mac Gregor talán remélni mert, de amire biztosan nem számíthatott: hiriei véletlenül csakugyan egyeztek a közhangulattal.

A sport minden ága időközönként az érdeklődés és a közömbösség hullámlásának van alávetve. Az előző néhány esztendőben az ökölvívók legnagyobb hátrányára és kárára puritán szellő járta be Angolországot. Non-konformista prédikátorok — akik állandóan kétszeres lesben állnak, mert szektájuknak hasznos nagy reklámmot hajszolnak és a hozzájuk nem tartozó eretnekek életét igyekeznek sivárrá tenni tila!maikkal — a boxolás ellen tüzeltek és szónokoltak és a szokásos jelzőkkel illették. Ennek a hatása alatt számos nagy város rendőrfőnökei — akik mindenkor szívesen öltözték magukra az erény lovagjainak vértetét — betiltottak minden boxmérközést.

De ez az áramlat elmúlt, a rendőrség vezetői gyorsan és engedelmesen tudomásul vették a pálfordulást és a nagyközönség ismét fölfedezte az elfelejtett ökölvívást. De a közönség ugyanakkor azt is meglátta, hogy John Bull már nem a hajdani, biztos győztes és ez igen kinos meglepetés volt a velük született nemzeti gögnek.

Igy a legközelebbi mérkőzés rendezőjének a külső körülmények is ép oly hatalmas, mint váratlan segítséget nyújtottak; az a kételkedés, a mellyel a beavatott sportvilág ezt a találkozást máskor fogadta volna, most beléveszett a lelkesedésnek abba a hullámába, amely a nagyközönséget felrázta. Battling Malone neve, amit a minden hájjal megkent Mac Gregor beharsogott a köztudatba, olyan port vert fel, olyan érdeklődést keltett, hogy ezen ő maga is meglepődött.

A mindennap megjelenő sportlapok a két

ellenfél mérkőzését előkészítő tréningek leírására külön rovatot nyitottak. Mindennap újabb, érdekes eseményről számoltak be: néhány fantasztikus részlet a bajnok felfedezéséről, kiegészítve és megszüpítve a legendát; interju a derék Jack Haskinsszal, akiből valóságos hőst csináltak és egekig magasztalták, mert Battling Malone ellenállhatatlan ökle, saját vallomása szerint, hetenkint néhányszor, akarata ellenére, pár pillanatra elaltatta; a »Britt Bajnokfelfedező Szövetség« milliomos tagjainak előlegezett bizalma, akik védencük győzelmét óriási összegekkel fogadták meg, hangsúlyozván ezzel nagy győzelmi esélyét és egyszersmind döntő bizonyítékkal szolgálván a mérkőzés őszinte voltáról.

Olvasva a kezdeményezésük felidézte magyarázatokat és dicséreteket, a Szövetségnek azok a tagjai is, akik eddig egyáltalában nem törődtek az egész ügyvel, most hirtelen nagyon felbuzdultak és naponta eljártak a deptfordi tornaterembe, a tréningek idején, elhozva Patrick Malonenak és társainak az odakint harsogó nagy izgalomnak s a körülöttük kissé váratlanul keletkezett lármának visszhangját.

Andy Clarkson ragyogó szemmel vigyázott neveltjének a munkájára; a pihenés perceiben hozzácsatlakozott; mozdulatai mint mindig, nagy, alig elfojtható hevességgel látszatát keltették, pedig csak apró részletekre vonatkozó, gyakorlati tanácsokat adott Patnek, mint amikor a házitánító készíti elő vizsga előtt álló tanítványát, megmagyarázván a vizsgáztató tanárok várható kérdéseit és kedvenc feleleteit:

— Vigyázzon, fiam Pat, a horogütései ne legyenek túlságosan szélesek!... Ha az a néger a maga közeledő horog-ütéseit látja, majd lefajtja a fejét, és ha maga teljes erejével a koponyájára üt, eltörnek az ujjai, az biztos.

Vagy:

— Legyen egy kicsit ravaszabb, ennek jó hasznát veheti. Szinleljén faradtságot, tántorodjék meg, mintha a karjaiba esnék és amikor kellő közelségbe kerül, jobbjával vágjon a gyomorüregre, ballájjal húzza magasra, hogy az állkapcsa védve legyen.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik mély gyászunkat őszinte részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet

Özv. Neményi Miksáné
és gyermekei

5786

Azoknak megnyugtására, akik cégre neheztelnek, mintha az általam rendezett „olcsósági délután” titokban és csak szűkebb vevőkörömnek rendeztem volna, kijelentem, hogy engem nem terhelhet semmi vád, mert feltevésük téves, amennyiben én a Bácsmegeyi Naplóban kétféleképpen, kirakalomban pedig napokon keresztül hirdetem az „olcsósági délután”-t.

Teljes tisztelettel

Pero Vujković
divatáruháza

5823

Objava

Obnarodujem, da ću izdati usled rešenja kr. sreskog suda u subotici br. 11473/1926 i 11474/1926 oranicu Ivana Mlinko i supruga mu rođj. Terezije Mesaroš i Aleksandra Vujića i supr. mu Marije Uharček na Maloj Tompi (Nosa) u površini od 18—18 katastralnih jutara, za ekonomsku godinu 1928/1929 onome, koji najviše bude obećao. Dražbu ću održati 17. juna 1928. godine, pre podne u 10 sati u advokatskoj kancelariji dr. Jakova Fischer i dr. Elemara Kalmar u Subotici, Aleksandrova ul. 4.

Zakupnik je dužan zakupninu kao i pristojbu dražbe odmah isplatiti i sklopiti samnom zakupni ugovor, koji važi za zakupca odmah, a za mene tek nakon odobrenja nadležnog suda.

Subotica, 4. juna 1928 godine.

Koloman Neorčić,
staratelj sekvestra.

Hirdetmény

Közhirre teszem, hogy Mlinkó János és neje szül. Mészáros Teréz, valamint Vujics Sándor és neje szül. Uharček Mária 18—18 kat. hold ludasi (noszai) szántóföldjét az 1928/1929 gazdasági évre a legtöbbet igénynek nyilvános árverésen haszonbérbe adom. Az árverést 1928 évi Junius hó 17-én d. e. 10 órakor fogom megtartani dr. Fischer Jákó és dr. Kalmár Elemér ügyvédek irodájában Subotican, Aleksandrova ul. 4. szám alatt.

A haszonbérelő köteles a haszonbért és az árverési illetéket azonnal kifizetni, velem haszonbérleti szerződést kötni, amely ránézve azonnal, rámnézve pedig az illetékes bíróság jóváhagyása után érvényes. Subotica, 1928 junius 4.

Neorcsics Kálmán,
zárgondnok.

5731

Ezúttal értesítem az 1907/8 évben a szegedi állami felsőkereskedelmi iskolát végzett volt iskolatársaimat, hogy a 20.-ik éves találkozómat 1928. évi Julius hó 7 és 8.-án fogjuk Szegeden megtartani. A megjeleni óhajtoknak szívesen szolgálok felvilágosítással

Heuduschka Benő
Subotica

5826

A halott rókaról még egy bőrt

Igentisztelt szerkesztő ur!

Ismerve az önök b. lapjuk igazságszeretetét, amivel minden ügyet pártoltak, ugyszintén a mindenkor nyílt kritikájukat, melyet a házassági és temetkezési egyesületek ügyeiben kifejtettek, bátorodom b. figyelmüket a következő esetre felhívni:

Az önök b. lapjuk nyílttéri rovatában több ízben, legutoljára a junius 1-én kelt 146.-ik számban a Nada kiházasító és Pripomoć temetkezési egyesület elnöksége egy értesítést közöl volt tagjaival, hogy egy megállapodást létesített egy »Zora« nevezetű életbiztosítási társasággal, mely szerint az egyesület volt tagjait elfogadja, halálozás vagy kiházasítás esetén biztosításra olyformán, hogy tíz százalékot elismer a befizetett összegekből.

Én is, sajnos. mint a »Nada« emberbaráti intézmény tagja és áldozata, azon reményben, hogy az általam befizetett összegből valamit menteni lehet, felvilágosításért fordultam nevezett elnökséghez hirdeteményükre vonatkozólag és a következő választ nyertem, melyet alantikban eredeti szövegben közlök:

Tek. Borai Márton urnak,

Velikibecskerek.

Van szerencsénk értesíteni t. tag urat, hogy a megállapodásunk szerint a tagsági könyvben befizetett összeg oly módon lesz elismerve, hogy az életbiztosításnál biztosítja Ön önmagát 50.000 dinárra, bonifikációt kap 5.000 din., úgyhogy ezáltal elismeri a befizetett 5.000 dinárt. Ön fizeti 50.000 dinár után a biztosítási összeget, halála után kap az örökös 55.000 dinárt, tehát így a befizetett összeg vissza lesz fizetve, azonban ha önnek több van befizetve, akkor magasabb biztosítást köt, úgyhogy az egészen elismerve legyen. Biztosítást lehet többféleképpen kötni, lehet kölcsönösen férj és feleség, ha valaki közülük előbb hal el, az életben maradt fél kapja meg a biztosítási összeget. Továbbá lehet gyermekbiztosítást hat hónaptól kezdve tízéves korig kötni. Lehet időhöz kötni tíz-tizenöt évre, husz évre és harminc évre. Amennyiben ezen időt elérte, a biztosítási összeget életében megkapja, ellenben hogyha előbb halna el, az örökösök azonnal megkapják. Mindezek alapján nagyon szívesen látom t. urat, hogy felkeresse engem az irodában Subotican, mert szeretném bővebb értekezés miatt, talán lehetséges volna, hogy elfogadná a helyi képviselőiséget Velikibecskerekben.

Subotica, 30. V. 1928.

Tisztelettel

Kulundzsics, elnök.

Ahogy ezen levélből láthatják, a Nada elnökének semmiesetre sincsenek emberbaráti szándékai, hogy az áldozatait némiképpen az eddigi veszteségeiért kárpótolják, hanem eddigi sikeres munkájának a koronáját akarja feltenni, hogy az áldozatokat, kik az ő és társainak lelkiismeretlen ügykezelése folytán pénzüket elvesztették, még biztosítási alanynak is megszerezze és keressen rajtuk busás jutalékot emberbaráti szeretet címén.

Ahogy a »Nada« hozzám intézett levélből láthatják, ezek nekem felajánlják a befizetett 5.000 dinár összegnek a teljes megtérítését, ha egy 50.000 dináros életbiztosítást kötök velük. A hiba a dolognál csak kizárólagosan az, hogy ezt bármely hazai biztosítóintézetnél is megkaphatom, mivel ez egy általánosan ismert biztosítási táblázat, mikor megéles esetén tíz százalék bonifikációt kapnak a felek a biztosított összeg után és saját magam is ugyanezen táblázat szerint vagyok egyik hazai intézetnél biztosítva.

Ezzel szemben a »Nada« emberbarátságáról közismert elnöke zsebrevágja az 50.000 dináros biztosítás

Mindenkihez!

Szeresse

a pénzét!

Keresse mindenütt az Amicia bélyeget!

Minden 20 dinár bevásárlás után kap egy AMICIA bélyeget, melyet ráragaszt a gyűjtőivre

Minden telegyűjtött iv készpénzt nyer!

Minden hónapban vannak sorsolások, az első huzások JULIUSBAN lesznek, tehát siessen a gyűjtéssel!

Subotican a következő cégeknél kap a bevásárlásai után AMICIA bélyeget:

Sugár Manó, fűszer- és csemegekereskedés, Gyümölcs piac. Tel. 47.
Vujković Pero, textilárkereskedés, Huspiac. Telefon 701.
Bányai Mavro, női kalapkellékek és rövidáru-kereskedése, Városháza.
Horović Matija, textilkereskedés, Huspiac.
Braća Stipančević, uri és női divatárkereskedés, Korzó.
S. Ad. Engl, varrógép- és kerékpárkereskedés, Gyümölcs piac. Telefon 815.
Maričić i Janković, könyv- és papirkereskedés, Karadjordjev trg. Telefon 252.
Braća Kunec, üveg- és porcellánkereskedés, Karadjordjev trg.
Chic de Paris, cipőkereskedés, Korzó.
Kőrösi Géza, fűszer- és csemegekereskedés, Gyümölcs piac. Tel. 513.

Balázs J. Jenő, divat- és rövidárukereskedés, Korzó.
Pressburger Sándor, uriszabóság, szövet- és bélésárkereskedés.
Sup. Aleksandra Kraus-a, pincebolt. Kakas-iskola.
Konrath d. d., rádió- és rádióalkatrészek. Pašićeva ul. Tel. 623
Mita Medjanski, vaskereskedés, Karadjordjev trg. Tel. 360.
Steiner Imre cukrászdája, Jelačićeva ul. Telefon 206.
Herzl drogéria, Aleksandrova ul. Telefon 165.
Bata cipőkereskedés, Huspiac.
„Jedinstvo” papirkereskedés, Karadjordjev trg. Tel. 744.
„Aleksa” nyakkendőgyár, Korzó.
„Ignis” J. Wirth, tűzianyagkereskedés, Vilsonova 16. Telefon 503.

Képviselő a Felsőbácska részére:

Radio Reklam Jugoslavija, Subotica

5203

Manojlovićeva ulica 7 — Postafiók 48 — Telefon 820

után esedékes jutalékát, melynek nagyságát nem ismerem, tekintettel arra, hogy ugyszintén nem ismeretes előttem az elnök ur megállapodása a biztosító intézetével (de ez legalább három százalékot tesz ki a biztosított összeg után, mivel ez a szokásos jutalék), de amit bármely hazai biztosító intézet egy életbiztosítás megszerzése esetén bárkinek jutalékként kifizet. Tehát az igentisztelt elnök ur, az eddigi veszteségeimen felül mégis akar rajtam keresni.

Tekintettel arra, hogy én egy szegény magán-tisztviselő vagyok, arra kérem, hogy soraimat b. lapjukban leközölni sziveskedjen, hogy ezáltal is alkalom legyen a többi tagtársaimat tájékoztatni, nehogy az elvesztett pénzükön kívül még a Nada elnökét busás haszonhoz juttassák, aki nyilttéri hirdetésben, mint segítő önzetlen emberbarát mutatkozik be, de aki ellen az egész vezetőséggel egyetemben már régebben a szuboticei törvényszéknél a büntető feljelentést megtettem, hogy alkalmuk legyen a bíróság előtt felelni az egyesületnél kifejtett tevékenységükért.

Kitünő tisztelettel

Bordl Márton,
Velikibeckerek.

5760

ANTIQUITE'S LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 24

Nagy raktár

antik műtárgyakból, butorokból, vitrine-ből, órákból, lusterekből, üvegekből, porcellánokból, perzsaszőnyegek, képekből. Fényképek rendelkezésre 5455

A cserepes virágok

majd napos, majd árnyékos, majd nedves, majd száraz helyen fejlődnek jól. Ezért csak oly cserepes növényt neveljen, melyet lakásában megfelelő helyen elhelyezni tud. Gyönyörű virágai lesznek, ha KANIPO-növényápolást használ és a mellékelt utasításokat alkalmazza. Csomagja 12.50 és 42.— dinár

A veszteség nélküli aprósárgy-nyas nevelésre 40 év óta becsülettel bevált a KOSO baromfi-par. Az eleségek rendszeresen adott egész csekély adagokkal meglepő hatást. Husos, sütnivaló, valamint szorgalmasan tojó baromfit ad. Megbízható ellenszere a betegségeknek. — Univerzális hatású szer az áldása a baromfi-udvarnak. Csomagja 10, 40 és 115 dinár.

Gyógyszertárak, drogeriák, virág- és márkkereskedések árusítják. Szétküldés előfizetés ellenében franko. Utánvételt nem küldök. Schumacher Z. gyógyszer-vegyllaborat. Crvena (SHS) Olvashatja kedden, csütörtökön és szombaton

LEGFINOMABB FRANCIA TÁBLAOLAJ

ZÖLD KERESZT „CROIX VERTE” KÜLÖNLEGESSÉG SALÁTÁKHOZ MAJONNÉZEKHEZ FŐZÉSRE ÉS SÜTÉSRE S. R. S. VEZÉRKÉPVEISELET IGNAČE FLEČHE & CO. BEOGRAD

Mielőtt építkezéshez mész-,

cement-, gipsz-, oltottmész-, fedőlemez- vagy más építkezési anyagokban, vagontételeiben vagy kisebb mennyiségben szükségletét beszerezné, kérjen ajánlatot

Sipos Sándor mésztermelői Subotica, I. Sokolaka (Gombkötő) ul. 6. Telefon 368 és 867

Szereti a salátát?

Ugy csak KEMÉNY-é! ez szencet használjon hozzá; ezt kérje a fűszerüzletekben. Uborka és paprika állandóan kapható Kemény Dezső ecet és konzervgyárban I., Vojnovičeva ul. 5 5416

Tüzifa

vagontételeiben bármely állomásra szállítva legolcsóbban kapható Ács Andor Subotica Badačeva ul. 12

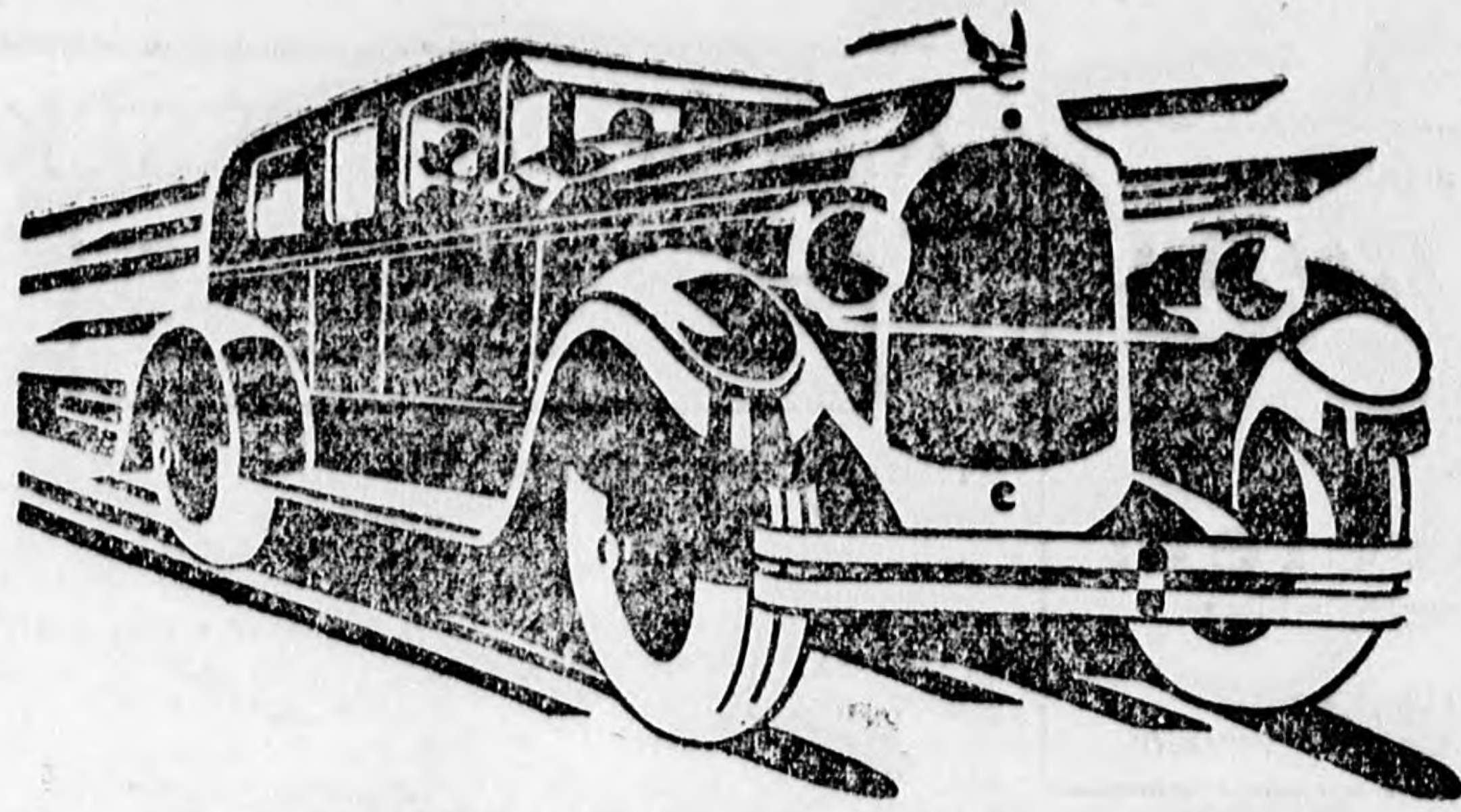
Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége írjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 címre

Fárasztó, nehéz munka...

meszet, keleti portland CEMENTET, a leg GIPSZET, pécsi kovácszenet Révai Adolf Subotica Sokolaka 2 Telefon 551 Gyors és pontos kiszállítás!

Utazók és árutalozók

figyelmébe! Keresse fel modernül berendezett penzionát, ahol napi 55.— dinárért étlap szerint ellátást és iszta szobát kap Hotel Mayland St.-Beča, Vasut-utca

A CHRYSLER KOCSIN SEM AZ IDŐ, SEM A LEGERŐSEBB HASZNÁLAT NEM HAGY NYOMOT

Páratlan anyag és gyártás. Vibrációt kizáró hétesapágyas főtengely. Hidraulikus fékek, melyek automatikusan szabályozódnak, csúszás mentesek és azonnal intenzíven, lágyan és zökkenés nélkül működnek. Hathengeres motor, mechanikus levegőtisztítással, olajszűrővel és tengelykapcsoló szellőztetéssel. Csakis Chrysler genialis konstrukciói teszik lehetővé, hogy a kocsi a mérföldek tizezreinek lefutása után is változatlan teljesítőképességgel és zajtalansággal működik. Látogassa meg képviselőtünket és vigyen egy Chrysler-t próbautra minden költség és vételkényszer nélkül. Chrysler minden típusból gyárt kocsikat, a legváltozatosabb árakon.

VEZÉRKÉPVEISELO JUGOSZLAVIA RESZERE: W. H. SMYTH, BEOGRAD. KÉPVEISELO: VRŠAC—ADLER ISTVAN, NOVI SAD—“AUTOCAR” SUBOTICA—WEIGAND & CO. SOMBOR—SZILARD ALBERT, DIPL. ING. BAČKA PALANKA—LÖBL SAMUEL ES FIA. Chrysler Sales Corporation, Detroit, U.S.A.

KISERELJE MEG SZERENCSEJÉT! VEGYE VAGY RENDELJE MEG POSTÁN AZ ÖN SZERENCSE SORSJEGYÉT CSAKIS BRISTOL

SHS ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJEGYÁRUSNÁL NOVI SAD, ZELJEZNIČKA 27. TELEFON 25-96. AZ ÚJ OSZTÁLYSORSJEGYEK ÁRÁLOSZTÁLYONKÉNT 1/4=25, 1/2=50, 3/4=100 KÉRJEN JÁTEK TERVEZETET, ÉS FELV. MELYET DITÁLANUL KÜLDÜNK

Havi részletre

vásárolhat egy komplett hálót, ebédlőt és mindennemű butort. Megnagobbított üzemünkben a legmodernebb butorokat elsőrendűen készítjük. Forduljon hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!

Szentl és Virág műbutorgyár
Subotica, Sudarevičeva ul. 54-56. Tel. 383 3407

Megjelent Paleologue

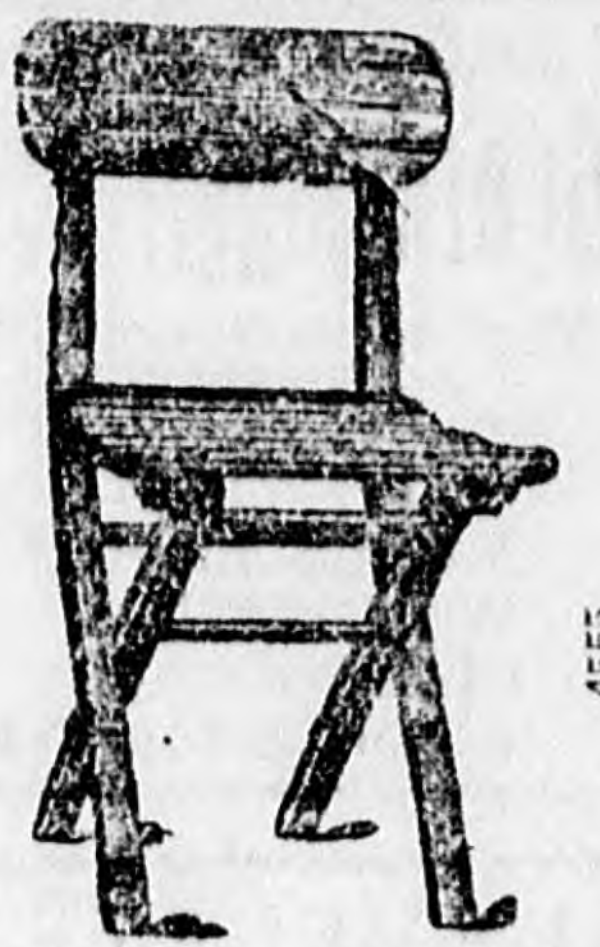
A cár országa a nagy háboruban
szencziós könyvének második kiadása
Kapható a **Minerva r. t. könyvosztályában**
Ara 300 dinár

Használt

boros- és pálinkáshordók 1200—1200 literig, valamint egy II. szőlőprés, szőlőmehéz és egy 600 literes komplett pálinka eladó. — Brennessel Janos Sečan, (Basat) 5811

NOVISADON

a Kis-Lipánon, lakásnak, irodának vagy raktárnak alkalmas modern két szoba, előszoba és mellőhelyiségek vezetékekkel, azonnal kiadó. Cím a novisadi kiadóhivatalunkban, 5797

Kertiszékek
Andrija Zanin-nál Subotica 13 Novembra ul. 13 4553

Utlevéllátmozást

végzünk bármely beogradi konzulátusnál a legminimálisabb honoráriumért Az utlevelek postán beküldhetők. Végzünk kijárásiakat bármely állami hatóságnál. "VARDAR" Beograd, Skopljanska 5 I. emelet 563

Szőlő- és gyümölcsfa-permetező anyagok

Kékkő 100% Montecatini és 100% Zorka, **Raffia Ia Mayunga, Zöldpor** 100 fokos valódi, **Kénvirág, Kénpor, Légyforgács, Aloe, Kénmáj** 5674 Klein Géza és Fiai

Olcsó tüzifa

Kiárusítás miatt 100 kg vágott fát házhoz szállítva **25.— dinár** 1000 kor-on felüli rendelésnél 50 kg g. ujtófát ingyen adok. — Egyben értesitem a m. t. közönséget, hogy június 15-től fátelapemet Senčanski put 83. sz. alá helyeztem át. (Harrisnyagyár mellett) Drvara „BOSNA“ a teherpályaudvarral szemben — Telefon: 5-12

Tüzifa

I-a fűrészyári kemény hulladék 100 klgr.-ként házhoz szállítva **Dinár 26.-**

Kötözött puha hulladék 1 méter hosszban kemény hulladék I-a búkkhasáb, vegyes hasáb vagontételekben a legolcsóbb napi áron **Jukičeva 41**

J. Vujković Drug 5217 Telefon 669

